

„EDINOST“
 izhaja po trikrat na teden v šestih izdanjih ob **torih, četrkih in sobotah**. Zjutranje izdanje izhaja ob 6. uri zjutraj, večerno pa ob 7. uri večer. — Obojno izdanje stane: za tri mesece . f. 2.50, izven Avstrije f. 1.40; za pol leta . f. 5.—; za leto . f. 10.—; Na naročbe brez priložne naročilnice se ne jemlje oziroma.
 Posamične številke se dobivajo v prodajalnicah tobaka v Trstu po 2 nč., v Gorici po 3 nč., sobotno večerno izdanje v Trstu 2 nč., v Gorici 3 nč.

EDINOST

Glasilo slovenskega političnega društva za Primorsko.

„V edinosti je moč!“

Glasilo se računa po tarifi v petitu; za naslove s debelimi črkami se plačuje prostor, kolikor obsega tiskane vrstice. Poslana osmrtina in javnozdravila, domači oglasi itd. se računajo po pogodbi.

Vsi dopisi naj se pošiljajo uredništvu: ulica Caserma št. 13. Vsako pismo mora biti frankovano, kor nefrankovano se ne sprejema. Rokopisi se ne vračajo.

Naročnino, reklamacije in oglase sprejema **upraviteljsko** ulica Caserma 13. Odpri reklamacije so proste poštnine.

Poročilo

poslanca Spindiča v seji poslanske zbornice dne 20. oktobra 1894.

Visoka zbornica! Čast mi je poročati v imenu predstavitelja peticijskega odseka o peticiji št. 3653 do prae. 25. februarja 1894. dra. Leva Moskovica, praktičnega zdravnika v Trstu (peticijo je izročil posl. Naberger), s katero prosi isti, da se prouči njega pritožba, naperjena proti c. kr. namestništvu v Trstu in da se mu dá primerno zadoščenje.

Trebalo mi bude nekoliko več časa, kakor je to sicer navada pri peticijah in dovolite mi, da poprej prečitam peticijo samo, katera itak ni posebno dolga.

Ista se glasi (čita):

„Podpisani prosi hitre pomoči proti nasilju se strani c. kr. namestništva tržaškega, o katerem je vedelo že poprej c. kr. ministerstvo za notranje stvari.“

V tu priloženi prošnji na Njegovo Velikanstvo (priloga A), katera se je vrnila, kakor razvidno, nerazrešena, je vsebina moje pritožbe, kateri mi je pridodati le to, da se gonja proti meni v poslednjem času nadaljuje še v večji meri, da si je pal stari sistem in je njegova ekselencia, gosp. ministarski predsednik, proglašil kot svoj program odkritost in poštenje, s razliko le, da se namestnik sedaj skrivna za privatne osebe.

Namestništvo je privolilo koncesije na račun mojega krvavo in v potu pridobljenega zaslužka, da na moje stroške pokrije svoje pogreške, in je vedno skrbelo za to, da ne bi mogel pravnim putem priti do zadoščenja; njega namen je ta, stvar zatesati tako dolgo, da preteče rok za uložitev sindikalne pritožbe.

Namestništvo je, ne da bi jas to zahteval in kljub mojim protestom, izdajalo odredbe, kakor dokazuje tudi priloga B, ter je skrbelo za to, da iste sodbore postavno moč, katere naredbe nasprotujejo zakonom, pravici in zdravi logiki.

Namestnik je posređoval tudi osebno, da odvetniki, ki so se imeli moje pravdo v svojih rokah, ne bi vprejeli iste in ker valje vsaj svoji bedi, kot praktični zdravnik nočem dopustiti, da se mi sadá smrtni udarec, ko prosim pri sodišču brezplačnega odvetnika, kar se mi noče posređiti ob intrigh namestništva in se celó moje prošnje na Njegovo Velikanstvo niso predložile, in leži moja prošnja na visoko upravno sodišče s vsemi prilogami vred šo meseca pri istem sodišču (priloga C), čakaje rešitve, mi ne preostaja drugega, nego da se obrnem do parlamenta s prošnjo:

PODLISTEK.

Je že tako moralo biti.

Spisal Anton Zajc.

Prišel je na svet. Nemo je ležal povit v plenice in začudeno vpiral svoje črne oči v prazne, zakajene stene. Nemo slonela je tudi majka kraj sibelji in nagnivši se nad njim, rosila s grenkimi solzami njegovo mlado lice. Iznenadeno jo je pogledaval, kakor da je hotel reči: „Kaj plačeš majka? — Tako je vajeno bilo!“ ter potem zopet nemo in začudeno zrl po pusti sobi.

„Oj, siromaček; da bi ti vedel, kako si me rastušil se svojim prihodom!“ odgovorila je na njegov pogled žalostna majka. „Ali, kaj hočem? Prepozno je prišlo kesanje, zastoj je jok, solze ved ne izbrišejo smot noizkušene in labkomiselnosti mladosti. — Je že tako moralo biti!“ nadaljevala je. „Zato pa te budem ljubila, gojila na svojem srcu, čuvala kakor zenico svojega očesa in za te trpela, dok se ne preselila tja, kjer sta nepoznana jād in bōl človeškega življenja.“

Počasi je rastle, negovan od matere,

Visoka poslanska zbornica državnega zbora avstrijskega naj bi skrbela za to:

a.) da se strogo preiščejo točke moje pritožbe v zmielu §§. 11. in 12. cesarske naredbe z dne 12. marca 1859. ad §. 1341 drž. zakonika in da se zabrani, da bi bilo merodavne trajne privatne informacije,

b.) da se deleguje zdravniška zbornica dunajska (notranje mesto) za preiskavo onih vzrokov, na katerih temelji sodba, izrečena po namestništvu tržaškem o moji nesposobnosti in nevednosti,

c.) da pridem v položanje, da budem mogel uradnim putem v zmielu gori omenjenih §§. 11. in 12. cesarske naredbe z dne 12. marca 1859. storiti vse one korake, ki so potrebni, da se v zmielu §. 1331 drž. zak. morejo zopet popraviti vse škode, nastale po pogreškah prejšnje vlade.

d.) da se skuša namestništvu, da me isto ne bude več motilo v pridobivanju vsakdanjega kruha,

e.) da bi slavna zbornica blagoizvolila posređovati, da izve Njegovo Velikanstvo, kako se postopa s avstrijskim državljanom, ki se je skazal svestega podanika Njegovega Velikanstva.

V Trstu, dne 25. januarja 1894.

Tej peticiji je pridodanih nekoliko dokumentov, katere hočem navesti po kronološkem redu:

1.) Spis, Buzet, maj 1892, na okrajnega glavarja v Kopru, v katerem pripoveduje prošilec, kako je po nekaterih selih cepil kōze s vednostjo c. kr. okrajnega zdravnika v Kopru, in kako se je isti zdravnik nepovoljno izrazil o cepljenju. „Jaz protestujem slovesno“, pravi prošilec doslovno, „da v zadevi cepljenja posređuje dr. Radicovich — okrajni zdravnik — ali kateri koli zdravnik, kateri je pod uplivom porođevalca o zdravstvenih stvareh dra. Bohate, kajti jaz nisem nikakor pri volji, da bi postal žrtva pogreškov, katere je storil g. referent o zdravstvenih stvareh povodom mojega imenovanja občinškim zdravnikom.“ Na koncu svojega pisma prosi Moskovica posređovanja od strani okrajnega glavarja.

2.) Dopis, Poreč, 18. nov. 1892, št. 6180 podpisan po doželnem glavarju dru. Campitelliju na dra. Leva Moskovica, v katerem se prijavlja poslednjemu, da deželni odbor ni kompetenten odrežati, da se izplačajo stroški za službena potovanja.

3.) atergatni dopis, iz katerega je razvidno, da se je dr. Moskovica po svojem zastopniku dru. Battistelli pritožil na upravno sodišče proti odloki c. kr. ministerstva za

koja je zbok velike ljubozni žrtvovala zanj vse svoje moči. Ni se brigal za svet in ljude; kakor tudi svet in ljudje ne za njega. Ni raztepal s nočicami in rodicami kakor drugi otroci in ni plakal, ako je moral večkrat glade iti spat. Temveč začudeno vpri je črne oči v materino blede lice, naslonil glavico na njeno srce in počasi zadremal. — Čuden deček je bil ta črnooki žutoglavček.

Bilo je nekoliko let pozneje. Nekega dne legla je majka na posteljo in ni več vstala. Prišli so štirje možje in so jo odnesli iz siromašne koče. Kam? ni vedel. Pa kaj ga tudi briga! „Je že tako moralo biti!“, mislil si je in odšel pred hišo na trato, kjer je začudeno pogledaval v daljino, igraje se s kokoškami.

Prišla je teta in ga odvedla na svoj dom. Sedaj se je začelo drugo življenje za njega. Ni ga več božala nežna materina roka; ni več slital njenih sladkih besedij. Temveč la aurovo, zanišljive psovke letele so na uho in trde pesti po hrbtu siromašnega fantiča. On se ni dosti zmenil za to. „Zakaj pa?“ dejal je sam pri sebi. „Saj jaz ne pripadam

notranje stvari s dne 11. marca 1893. štev. 5389 glede izplačevanja njegovih prejemkov kot občinski zdravnik v zdravstvenem okrožju Buzet-Roč.

4. Dopis c. kr. okrajnega glavarstva v Kopru z dne 9. junija 1893. št. 5328, v katerem odgovarja isto na zahtevo dra. Moskovica radi izplačanja nekoga zneska za izredno komisije.

5. Pismo dra. Moskovica z dne 27. junija 1893., v katerem prosi isti c. kr. okrajno glavarstvo v Kopru, da se mu dopošljejo vsi spisi in končeno

6. pritožba dra. Leva Moskovica z dne 25. julija 1893. na Njeg. c. in kr. apostolsko Velikanstvo, katera pritožba se mu je vrnila valed naredbe ministerstva za notranje stvari z dne 11. avgusta 1893. št. 19490, s opombo, da se o isti ni odredilo ničesar, in katero je predložil prošilec kot isto, iz koje naj so ravidni vzroki njegove peticije na državni zbor.

V tej pritožbi pripoveduje dr. Leo Moskovicz, da se je proti njegovemu imenovanju pritožila občina na c. k. ministerstvo za notranje stvari, da je po tem utoku prišlo c. k. namestništvo v zadrego, da je istega pridržalo pri sebi celih šest mesecev in da je med tem, v sporazumljenju s občino Buzet-sko, iskalo sredstev, kakó odpraviti prošilec iz občine (čujte!);

da je c. k. namestništvo najprej pri deželnem odboru, in potem — ko poslednji ni hotel pritrditi — pri c. k. ministerstvu za notranje stvari stavilo nasvet, priloživši zajedno omenjeni utok občine, da se uniči imenovanje Moskovica, in sicer radi nevednosti na podlagi nekotih receptov — in radi vtikanja v političke homatije se strani prošilca;

da je c. k. ministerstvo za notranje stvari izjavilo s osirom na utok občine, da ne more ničesar odločiti v tej stvari in da je isto, posvarivši c. k. namestništvo, zaukazalo poslednjemu, naj postopa pravilno v tej zadevi;

da je potem c. k. namestništvo zapričelo sistematično vojeke proti prošilec potom občin Buzet in Roč in potom c. k. orožnikov, da bi ga prišlo zapustiti Buzet, da je tudi pozneje poizvedovalo po Tratu v ta namen, da dobi razlogov za trditve o vtikanju prošilca v političke homatije, da si je c. k. državno pravdnštvo odbilo dotično težo;

da je c. k. namestništvo omenjeni ministerjalni odlok sadržalo celih deset mesecev in da je še-le po desetih mesecih (čujte!) obvestilo prošilca s opombo, da se je izdal plačlil nalog na občino; da pa je bil znesek prenizek, da se tudi isti ni izplačal

sem! Saj mi je vse tako tuje na avetu! In potem je zopet zamišljeno pogledal v daljino. — Kaj išče tam? — Nič. — On nima na tem svetu ničesar iskati! — Je odveč na somlji!

Nekolikokrat odšel je v rojstveno kočo, da vidi, da-li se je majka povrnila. Ali ni je bilo. Ni se vrnila. Nemo se je obrnil, stopil iz razpadajoče kolibe in po stari navadi pogledal v ono tajinstveno daljino, misleč si: „Odšla je, daleč, daleč tam za planine! — Ne bo je več nazaj! In potem je zopet počasi krenil tja, od koder je prišel.

Minolo je zopet nekoliko let. Iz slabotnega dečka postal je čvrst mladenič. Samo v njegovi glavi bilo je še vedno mračno; njegov pogled blodil je še vedno po daljini.

Nesposobnega za drugo delo poslali so ga za ovčami na planino.

Tu je sedel — večkrat po ves dan — na strmini vrh visoke skale, razmišljeval svoje prazne sanje in poslušal žumor globoko pod njim deroče reke. Tako je sedel zamišljeno tudi nekega spomladanskega popoldneva. Na jedenkrat sadoni mu iz-za

dolgo, tako, da je zašel v mučno finančno položeno ter da je moral zapustiti svoje mesto v Buzetu;

da je c. kr. namestništvo še le po večkratnem osebnem posređovanju deželnega glavarja istrskega, dr. Campitellija, in valed pritiskanja se strani deželnega odbora istrskega, naprosilo deželni odbor, da izplača začasno prošilec pripoznani znesek in da je deželni odbor takoj ugodil tej prošnji (čujte!)

V zaključku prošnje toži prošilec, da je v Trstu obdan od ogleduhov, kateri ga izprašujejo in mu groze, naj se nikar ne postavlja proti tako visokim osebam, kakoršna je namestnik, če tudi se mu je prigodila krivica, (čujte!), da naj nikar ne uleži druge prošnje na Njegovo Velikanstvo, ker bi sicer utegnil priti pod zdravniško opazovanje radi blaznega domišljevanja, da ga kdo preganja ter pristavlja, da se nahaja v veliki bedi, kajti ne more dobiti nikake privatne prakse, ker je pri tržaškem gremiju zdravnikov in lekar-narjev očrtnjen po c. kr. namestništvu.

(Konec prih.)

Car Aleksander III.

Kar se je strahom pričakovalo od dné do dné od ure do ure, to se je zgodilo: minoli četrtek popoldne blago srce carja Aleksandra III. jenjalo je biti! Preminol je vladar, kateri je bil, kakor prisnavajo najgorji nasprotniki Slovanov, steber in zaščitnik miru; samostojni vladar največje evropske države je umrl. A mogočnega carja pobrala je neizprosna smrtna kosa v ovetu njega možko dōbe! Vsa svet obrača sedaj svoje oči v Rusijo. Zgrudil se je glavni steber evropskega miru, kaj bode sedaj? Je-li bode novi car Nikolaj Aleksandrovich postopal v pravcu svojega prerano umrlega očeta? Bode-li novi car istotako miroljuben, kakor je bil njega oče? To je vprašanje, na koje Evropa še ne ve odgovora, ampak pričakuje trepetaje, kakó se razvijejo stvari svojim naravnim potom. Car Nikolaj Aleksandrovich je mlad, ognjevit, jako naobrašen mož, ki pojmi težko svojo nalogo in popolnoma razume svojo veličansko odgovornost pred Bogom, svetom in — velikostjo ruskega imena.

Za pokojnim carjem, blagim in ljubečim očetom, ne plaka le carska obitelj, marveč njega prerano smrt občaljuje ves narod ruski; užaljeni se klanjajo pred roko Gospodovo vsi Slovani in Evropa prestrašena pričakuje — vesoljni preobrat. Ako mladi car Nikolaj Aleksandrovich poseže z svojo mogočno roko med Kitajsko in Japonsko — konec bode bližnjega grmovja poluglasno petje na uho. Iznenaden skoči na nogo. Kaj je to? Od kod ti čarobni glasovi? Kaj tacega še ni slisal na tej zagonetni zemlji!

Ni mu bilo potrebno dolgo razmišljati, kajti iz grmovja prikazala se je vitka ženska postava, malih rudečih ustnic in velikih, plavih oči. Opazivši ga, je ostala iznenadena, pogledala plaho in, nasmehnivši se, sela na zeleno travo. Drhteč na vsem telesu oprl je svoje črne oči v dekle. Ne, to ni ženska! To je neki višji stvar, neka prikazen! — Siromak ni vedel, da je hči grajščaka stanujočega v bližini.

S sočutnim pogledom in ljubkim nasmehom namignila je plahemu mladenču in ga pozvala bližje. Zlezal je niz skalo in nekoliko korakov od nje sel v zeleno travo. Kaj in koga mu je govorila — ni vedel, ni razumel. On je le začudeno poslušal nje zvonki glas in zrl v one krasne, plave oči. A v njegovem srcu, v njegovih grudih bilo je tako čudno, čudno. Počelo se je nekaj gibati, počelo se je daniti. — Kaj hočemo? — Je že tako moralo biti!

slučaj boja na skrajnem Votoku, toda boj bi utegnila prenesti svidna Anglika iz Avije — v Evropo. In kdo bi mogel sedaj presoditi, kakšne posledice bi imel tak boj gledé na konstelacijo Evrope? To zna sedaj sam večni Bog, kajti v njegovi roki so usode narodov vesoljnega sveta.

Nekoliko podatkov o carju in njegovi rodbini.

Car Aleksander III. poročil se je dne 10. marca 1845. v Peterburgu. Bil je drugorojeni sin carja Aleksandra II. Nikolajeviča in carice Marije Aleksandrovne. Ker je bil dne 24. aprila leta 1865. umrl Aleksandrov starejši brat, cesarjevič Nikolaj, postal je Aleksander cesarjevič in poročil zaročnico svojega pokojnega brata, princesinjo Dagmar, hčer kralja Danskega, sestro grškega kralja in princesinje Galles. Ko je dne 13. marca 1881. leta padel car Aleksander II. pod roko nihilističkim morilcem, zasedel je prestol cesarjevič Aleksander 26 let star. O njegovi vladni ni treba da govorimo, kajti splošno je znano, da je bil pokojni mogočnejši car jako rahločuten, blagega srca, usoren oče in blag vladar, a alogernemu je tudi znano, da je bil čisto pravi orjak, izredno močan in krepak. Kar pa se dostaja njegovega zakona, javna je tajnost, da je iskreno ljubil svojo soprogo. Iz tega srečnega zakona porodilo se je 5 sinov in hčera: Veliki knez Nikolaj (cesarjevič, rojen leta 1868.), Veliki knez Jurij (rojen leta 1871., nesrečni knez, katerega muči neozdravljiva bolezen), Velika kneginja Ksenija (rojena leta 1875.), Veliki knez Mihail (rojen leta 1878.) in Velika kneginja Olga (rojena leta 1882.) — Novi car Nikolaj Aleksandrovič poročil se je dne 26. maja 1868. l. Njegov odgojitelj je bil general Danilovič, jako učen mož, ki je mladega cesarjeviča temeljito poučil v vseh strokah znanosti in vojaške vede. Mladi car govori in piše popolnoma poleg svojega domačega jezika še francoski, nemški in angleški jezik.

Poslednji trenotki.

Po poročilih, došlih iz Livadije, bili so pretresljivi dogodki v poslednjih urah umirajočega carja. Ko je proti poludnevju srce jelo biti slabše, obvestili so zdravniki o tem carico, ki se je bila umaknila v svoje dvorane ob 10. uri predpoludne, potem ko je v noč bdela pri postelji svojega soproga. Carica je prihitela takoj v spremstvu s princeso Alikeo, katere poslednja ni zapustila svoje tašče niti za jeden trenotek, odkar biva v Livadiji. Kmalu na to sta prihitela tudi Veliki knez prestolonaslednik in Veliki knez Vladimir, brat carjev. Car je bil pri popolni zavesti in je vedel, da ni nikakega upanja več sanj. Podal je roko svoji soprogi; carica je potegnila roko k svojim ustam in jo poljubila iskreno. Govoriti ni mogel, vendar je odpiral usta, toda ni je bilo besedice raz njegovih ustnic. Po pogledu umirajočega pa je bilo sodeči, da se huče obrniti do princesinje Alike.

Princesa Alike in prestolonaslednik vrgla sta se na kolena pred smrtno posteljo, na kar je car s veliko muko privzdignil glavo, položivši roki na glavi zaročencev. Ta prizor je pretresel vse navzoče. Potem se je nagnil car do velikega kneza Vladimirja ter mu

Mrak se je započel spuščati na zemljo. Davno je že odšla ali on je že vedno sedel v travi in uspremično gledal tja, kjer je je zakrilo grmovje njegovemu pogledu. Pozno je prišel domov in legel k počitku. Vso noč ni mogel zaspati odessa; v duhu le bdela mu je vedno ona bejna prikazen pred očmi. Drugi dan rano odšel je sopot na omenjeno mesto, sedel na skalo in do posnega mraka vpiral svoj pogled v gosto grmovje. Zastonj je čakal. Ni je bilo. Vatal je, se s obeima rokama sgrabil za prsa, nemo pogledal v globino, v derečo reko in težko vzdihnivši rekel: „Zadosti je!“ — Ne da se več trpeti! — Potem je že jedenkrat — sadnjikar — začudeno pogledal v daljino in — nestalo ga je raz visoko steno.

Pozno v noč prišle so ovce brez njega domov. Kje je ostal pastir, ni vedel nikdo drugi kakor siva skala in valovi dereče reke, koji so si tajinstveno šepetaje pripovedovali žalostno pripovedko o nesrečnem mladencu in njegovi smrtonosni ljubezni. — Je že tako moralo biti!

na rahlo pritikal s glavo. Carica se je kazala pogumnejšo nego pa prestolonaslednik, kateri poslednji je glasno jokal. Carica je celó svarila prestolonaslednika, naj se premaguje, da ne bi še bolj pretreslo umirajočega. Ob pol 1. uri sgrudil se je car v posteljo. Očesi sti mu bili na pol zaprti in glava se mu je povzela na prsi. Le včasih je poskusil vzdigniti isto.

Car je bil popolnoma udan v božjo voljo. Kmalu po 1. uri začela je agonija in ob 2. uri 15 minut isvil se mu je iz prsi težak vzdih, iz ust se je pokazalo nekoliko krvi in glava je padla na stran. Car je bil mrtev.

Oficijelno poročilo o poslednjih urah carja Aleksandra III. pa se glasi: „Smrt carjeva je bila krščansko pobožna. Umrl je, kakor le more umreti pravi mož, tako, kakor je bilo vse njegovo življenje nadahnjeno vere, ljubezni in pobožnosti. Že nekoliko dni sem je slutil car, da se mu bliža smrt ter se je pripravljal na isto kot veren kristijan, ne da bi pa pri tem zanemarjal svoje vladarske dolžnosti. Sveto pokopnico je v sprejel dvakrat: dne 9. in 17. oktobra st. st. Vso noč med 19. in 20. oktobrom je prebil, ne da bi spal. Dne 20. oktobra zjutraj rekel je carici: „Čutim, da se bliža konec. Bodimirna. Jaz sem udan popolnoma. Potem je sbral okolo sebe vse družino, naprosivši spovednika za sveto obhajilo, katero je v sprejel pobožno, odmolvil jasno in glasno. Car je sedel v naslonjaču in ni sgrabil zavesti niti jeden sam trenotek. Po dovršenem obredu je poslal po patra Jovana, s katerim je molil skupno. Pol ure pozneje je sopot pozval omenjenega patra, da pomoli še enkrat molitve za umirajočega in da v sprejme poslednje olje. Ob 2. uri je pričela srčna šila močnejše biti, pogled carjev je postal živahnejši, toda še po preteku jedne četrti ure zatnil je oči ter je nagnil glavo vznak. Izročil je svojo dušo v varstvo Vagamogočnega, ostavivši svojemu narodu v dedščino blagoslov miru.“

Vesti iz Peterburga.

Vest o smrti carjevi došla je v Peterburg že ob 4. uri popoldne, a širše občinstvo je doznalo o njej šele pozneje sveder. Takoj je zadobilo vse mesto tužno lice, hrup je potihnil, in oni, ki so bili še po gledališčih, ostavili so hipoma iste. Na tisoče in tisoče ljudstva gnetlo se je po ulicah, a vendar je vladala grobna tišina, čuti ni bilo niti jedne same glasne besede. Razoglavo so molili in kričali se. Pred kapelo na trdnjaku pokleknilo je ljudstvo, držeče v rokah sveče, kakor jeden mož, medtem ko je molil duhovnik. Proti polnoči je bilo mesto kakor izumrlo.

Vsi peterburški listi proslavljajo soglasno jednost Aleksandra III., njegovo ljubezen do resnice, stud njegov do aleparstva tako v vsakdanjem življenju, kolikor v politiki, njegovo kristianistično družinsko življenje, katero je bilo visok vzor vsemu ljudstvu. Pokojni car je bil najboljši tolmač tradicijskih nalog ruskega naroda, bil je naroden vladar. „Novoje Vremja“ pravi, da je umrl car kakor vsi Rusi: močan po svoji vesti in po svoji pobožnosti. Ostavil je Rusijo — pravijo „Novosti“ zdravo, močno, spoštovano, moralno

Trije listi.

(Na grob t. Rad. Dolenc, položil Dobravec.)
(Dalje.)

Hrum se poleže in pesnik si isprosi besede ter zahvali slavitelje s dolgim, krepkim govorom — sveda, kedo bi se čudil: sopot v versih! Bil je ta govor sanjiv in v vsakem obsiru več vreden kot predsednikov in Slavov. Logična posledica je bila sopot pleskanje, živio-klicanje brez konca in kraja. V ti splošni smešjavi se je priplasil Janko Županski za pesnikov hrbet ter mu slovesno in dostojanstveno položil na glavo lavor — ne, čebulov venec.

Ondaj je hrum privrel do vrhunca. Godba je zasvirala krasni „Naskok na Sarajevo“, tovariši so se gnetli okrog pesnika, ki je bil med tem postal, kakor je trdnovratno trdil Janko Županski, „poeta laureatus“, a tovariš Slavko mu je pogumno ugovarjal, da le „poeta čebulatus“. Razsodba se je čudno razdvojila, da sta imela Slavko in Janko Županski vsak polovico obiskovalcev na svoji strani. Živahnejši elementi so trdili, da ima pravo Janko, smernejši so se pa hoteli utolažiti slednji s tem, da Slavko le zastran svojeglav-

svede in sposobno na razvoj. Po svoji trdnosti in premišljenosti bil je car trdna opora evropskemu miru. — Po samem sebi, opaša „Svrt“, proslavil je car Aleksander Rusijo kakor še nikdo drugi. On je bil prvi car iz hiše Romanov, ki se ni vojskoval v Evropi. „Novoje Vremja“ pa pridožaje, da Evropa še ni videla take prikazni. Obdan od evropskih svez stal je sam se svoje Rusije. Ostal je miren in je prišilil Evropo, da spoštuje mir in saupa čistemu sreću carjevemu.

Pojavi sočutja povodom smrti carja Aleksandra III.

Kakor omenjamo tudi na drugem mestu, vsa Evropa globoko občljuje smrt carja Aleksandra, „zaščitnika vesoljnega miru“. Vestranski pojavi sočutja so toliko prirednejši, ker ana ves omikani svet, koliko je trpel mogočni vladar mogočne Rusije, predno ga je rešila bela žena trpljenja. Tu podajamo v kratkem poročila o izjavah sočutja prirednih in raznih mest Evrope.

Z Dunaja. Naš cesar Fran Josip se je s jokal, kakor trdijo listi, ko mu je došla vest o smrti carjevi. Isjaval je takoj svoje sočutji v brzojavki, odposlani carici udovi. Grof Kalnoky šel je po nalogu cesarjevemu k ruskemu poslaniku Lobanovu, da mu izrazi tople sočutje, toliko v cesarjevem kolikor v svojem lastnem imenu. Vsi dunajski in pokrajinski listi pišejo jako simpatično o pokojnem carju. V ruski kapelici bila je minolo soboto maša sadušnica, koje so se udeležili nadvojvoda Rajner s ruskim odposlancom, dvorni dostojanstveniki, ministra Krieghammer in Kallay, ministerski predsednik knez Windischgrätz, generalni odjutant Bolfras, vsi odposlanci, diplomatje in mnogo drugega občinstva.

V Parizu sestal se je dne 2. t. m. ministerski svet v posebno, izredno sejo, sklenivši, da se vdeležijo vsi ministri žalostinke službe božje v ruski cerkvi. Poleg ministrov in drugih francoskih državnikov pa se je vdeležil te sadušnice ves politički svet francoske države. Po končani službi božji odpeljal se je predsednik republike s vsemi ministri v „Panthéon“, kjer leži truplo nesrečnega Carnota, političkega prijatelja pokojnega carja. Francosko ministerstvo je hotelo a tam hodočaščenjem spojiti spomin na Carnota s pojavom svojega sočustvovanja a smrti carjevi. Casimir-Perier odposlal je to-le brzojavko cesarjevidu (sedaj carju): „Nj. Visokosti, Velikemu knezu cesarjevidu Nikoli Aleksandroviču. Vaši carski Visokosti pošiljam pod silno težo svoje globoke ganjenosti izjavo svojega iskrenega sočustvovanja. Nj. Veličanstvo car Aleksander pridobil si je vseobče spoštovanje. Francoska pa je občutila sanj več nego preprosto spoštovanje. Iz globokine svojega srca pridružuje se predsednik francoske republike Vaši bolesti in žalovanju naroda ruskega.“ — Minister francoske mornarnice isjaval je svoje sočutje v imenu francoske mornarnice Velikemu knezu Alekeiju, poveljniku ruske mornarnice.

V vseh ruskih pristaniščih vihralo so žalostinke zastave. Kjer so ruske trgovske ladije v pristanišču, tam so francoske ladije razobesile zastave v znak žalovanja isto tako,

nosti, ker ne zna sadosti latinski, tako trdnovratno povdarja svoje čebulstvo. No, hujšega se ni zgodilo.

Reditelj društvenega večera, t. č. blagajnik Slavko je vsel klobuk ter jel pobirati prostovoljne doneske za „Narodni Dom“ v Ljubljani. Moram opomniti, da se je to godilo l. 1884. in ne lani ali letos, ko imamo „Nar. Dom“ že pod streho, hvala Bogu! — In nocejo je izvrtna misel o pravem času vrgla tudi nekaj.

Godba je avirala „Oj banovci!“ in dijaki so se jeli razhajati. Kmalu je zavladala tihoča tudi v tem oddelku mesta. Zunaj je burja nadaljevala svojo pesem, morje se je penilo in zaganjalo ob bregove.

Tako so tedaj plule tudi misli in nadeje v mladih srcih.

Finale!

V prijazni vasioli blizu Postojne je bilo neko nedeljo popoldne — več let pozneje prav živahno in veselo življenje. Slavnostno odličena vas, a zelenjem ozaljšana pota in ne navadno veseli obrabi so pričali, da bo nekaj posebnega. Došlo je i mnogo znancev iz sosedščine: tu si videl pok. posnika Gestrina,

kakor čistiše ruske ladije. Istotako bile so razobesene žalostinke zastave na vseh javnih poslopijih vseh francoskih pristanišč. — Gledališča so zaprli za 3 dni po vsej Franciji, mesto Pariško pa je bilo popolnoma v žalostinskih zastavah. Pri tamošnjem ruskem odposlanstvu vpisalo se je v posebno žalostinsko knjigo na tisoče oseb iz najodličnejših krogov, med katerimi so vsi v Parizu biva-joči inozemski odposlanci, španjska raskraljica Izabela, baron Rotšild itd. — Francoski senat in vsi odseki poslanske zbornice odložili so svoje seje v znamenje žalosti.

V Parizu ishajajoči „Journal officiel“ („Službeni list“) izšel je dne 3. t. m. v znak žalovanja črno obrobljen. K pogrebu carjevemu odputujejo: general Suessier, načelnik generalnega štaba Boisdeffre in admiral Gervais.

Iz Rima. Tudi po vsej Italiji vsbudila je vest o smrti carjevi veliko žalost, kajti vse ga je spoštovalo kot prijatelja miru. Sošalne brzojavke so odposlali papež, kraljeva obitelj, vlada in papeževo tajništvo. Zastave na vseh javnih poslopijih visle na pol droga. — Kardinal Rampola se je podal v imenu papeža k ruskemu residentu, da mu isjavi globoko sočutje na veliki izgubi, ki je sadela carsko obitelj. Carja Aleksandra so smatrali kot trdno oporo vatičanske politike.

Iz Berlin a. Vojaški naredbeni list prijavlja ukaz cesarjev, s katerim se nalaga vsej vojski 14-dnevno žalovanje; prve 3 dni žalovanja ne sme avirati nobena vojaška godba. Dotični cesarjev ukaz nadaljuje: Vojska nemške države dokaže a tem svoje sočutje na smrti Mojega svetega prijatelja, najodkriteljnjega zaščitnika evropskega miru, in dokaže, da se vedno hvaležno spominja blagonaklonjenosti, katero je pokojni car vedno kazal Moji vojski. Pogreba naj se udeležijo deputacije (nemškega) gardnega polka „Car Aleksander“, 1. ulanskega polka in huzarskega polka št. 8. — Isto tako ukazal je nemški cesar svoji mornarici, da mora žalovati 3 tedne v spomin carja Aleksandra III. — Tudi bavarski princ-regent odredil je 4todenako žalovanje.

Angleška kraljica odredila je v posebni naredbi 2todenako žalovanje za svoj dvor.

V Grški prestolnici bila je dne 3. t. m. slovesna sadušnica. Ko je duhovnik izrekel ime carjevo, pokleknil je kralj in s njim vsi prisotni.

Iz Sredca. V svojem nagovoru do sobranja je naglašal minist. predsednik, da ves svet žaluje za carjem kot glavnim činiteljem za vzdržanje miru. Bolgarskemu narodu pa je še posebna dolžnost spominjati se pokojnika, ki je bil sin onega carja, katerega imenuje bolgarski narod svojega osvoboditelja. Knež je brzojavno izrekel sočutje v svojem in vsega naroda imenu. Vojska boče žalovala 8 dni. V znamenje žalosti so zaključili sejo. — Kot velepomembno smatrati je dejstvo, da je novi cesar dobrohotno odgovoril Koburžanu na izrečenem sočutju.

O jednakih pojavih iskrenega sočaljenja javljajo iz vseh večih mest v širni Evropi; zlasti pa je zavladala po Srbiji in Ro-

Dalje v prilogi.

pok. drd. Bilca, več sosednih učiteljev in drugih rodoljubov; kajti tu danes se jeblagoslavljala v omenjeni vasioli zastava slov. bralnega društva, kateremu glava in duševni oče je bil rajni Rudolf. Bog mu daj luč nebesko.

Kmalu se razvije cela vrsta mladine, odbor bralnega društva s Rudolfom na čelu, poleg njega je stopala kumica zastavi, dobroznana gospa N. Med veselimi petjem društvenega zbora se je pomikala spreved na odičeni slavnostni prostor — vrt gospe kumice, kjer se je vrtilo blagoslovljenje.

Ponosno je stal tedaj vrli mladenci a trobojnic v roki, ponosno je srl vesele obraze, ki so se pridružili valed njegove besede, da a svojo navzočnostjo povečajo redki dan, najredkejši praznik v skromni vasioli.

Da, res! Bil je praznik, kakor ni bil še nikoli. Takega ne pomnijo ni najstarejši možjo v imenovanem kraju. Po dovršenem blagoslovu in po dovršenih molitvah se je vrnil spreved sopot v prostore bralnega društva, in petje je odmevalo daleč na okolu po slovenskih dobravah. Rudolfu pa so vsi srčno čestitali na prekrasnem vspehu.

munaški odkritost in iskrena žalost. — skromni naš prostor nam sveda ne dopušta, da bi naštevati vse te dokaze iskrenih simpatij, koje je vžival pokojni car po vsem svetu. Le še nastopno vest:

Cetinje. Knez Nikita je izdal manifest na narod, v katerem naznanja smrt carja Aleksandra, slavi zasluge istega za Črnogor. Slovanstvo in človeštvo sploh ter posilja Črnogorci, naj junaško nosijo teško izgubo. Knez priporoča svojemu narodu, naj trdno veruje v mladega carja, ki bo visoko držal sporodila svojih prednikov ter ščitil se svojo roko Črnogor. Knez posilja svoje podanike, da vzkliknejo slišim: „Živel car Nikolaj, živel Rusija“. Vse prodajalnice so zaprte, po vsej deželi so se vršile zadušnice za pokojnega carja.

Novi car Nikolaj Aleksandrovič II.

se je porodil dne 26. maja 1868. l. Odgojitelj mu je bil general Danilovič, jako učen mož, ki je mladega cesarjeviča temeljito poučil v vseh strokah znanosti in vojaške vede. Mladi car govori in piše popolnoma poleg svojega domačega jezika še francoski, nemški in angleški jezik. — V svojih detinskih letih je bil sedanji car šibkega zdravja, sedaj pa je zdrav krepak. V letu 1891. je bil dovršil svoje svetovno potovanje. Mudé se v japonskem mestu Kioto bil bi bil kmalu postal žrtva nekega policijskega vojaka. Ta poslednji je bil zamahnil sabljo nad tedanjim cesarjevičem, in Bog ve, kaj bi se bilo dogodilo, da ni princ Jurij Grški zadržal mahljaj, vendar se mu še sedaj pozna lisa na obrazu. Na Dunaju je bil sedanji car koncem leta 1890. in 11. maja 1891. Kakor rečeno, je car Nikolaj sedaj čvrsta in krepka postava; obraz mu je obrobjen svetlorjavno brado, podobno oni pokojnega cesarjeviča Rudolfa. Car je srednje velikosti in pravega ruskega tipa.

Manifest carja Nikolaja II. se glasi:

Po nesapopadljivem sklepu Božjem nehale je dragoceno življenje mojega iskreno ljubljenega očeta-carja. Teška njegova bolezen ni se hotela umakniti niti pred umetnostjo zdravnikov, niti pred dobrodejnim podnebjem na Krimu. Dne 20. oktobra t. leta preminol je v Livadiji, v krogu svojcev, v naročju carice in v naročju mojem. Naše žalosti ni mogoče izraziti v besedah, ali razumelo jo bo vsako rusko srce, in uverjeni smo, da ga ni mesta v vsej veliki državi, kjer ne bi točili gorkih solza za carjem, ki je bil presgodaj poklican s tega sveta, ki je ostavil semljajo svojo, katero je ljubil s vso silo svoje ruske duše in katere blagostanju je bil posvetil vse svoje mišljenje, ne plač se pri tem ni za svoje zdravje, ni za svoje življenje.

Tudi daleč preko mej Rusije ne bodo mogli drugače, nego da bodo slavili spomin carjev, v katerem poslednjem sta bila posrebljena resnica in mir in kateri ni nikdar prelomil dane besede v svojem življenju. Toda zgodi naj se volja Vsemožnega!

„Tolaži naj nas zavest, da je naša žalost, žalost vsega ljubljenega naroda in ljudstvo naj ne pozabi, da je trdnost svete Rusije v

Ni sanstoj sejal v sornih letih svojega življenja.

Za paševanja znanega „črnega moža“ v Postojni se je veselila svojega obstanka nekje v njegovi bližini „tripirersna detelja“: širokopleči Nanosič, Bradorus in nekdanji Slano. Marsikaj je ukrenil ta skrivni triumvirant, in nikdo mu ni mogel do živga. Saj so invedenci trdili, da se medsebojno ti mošje tako spopolnujejo, kakor se spopolnujejo oblast dober jesek in dobro pero.

Bilo je jesensko popoldne. Oblačilo se je in solnce je medlo ispodsevalo. Redke solne lise so se vlačile po Snežniku in po Nanosu. Ljudje so spravljali steljo, pobirali repo, selje in druge posne sadeže. Prav tisto popoldne je bilo, ko se je trem persom v imenovani detelji pridružil še četrti pero — bil je naš Rudolf. A kakor trdijo, da je naše ljudstvo lahkoverno, ko misli, da ima štiripirersna detelja veliko moč, vendar sem prepričan, da to ni prazno. Štiripirersna detelja je stegnila „črnemu možu“ kljuko.

Zgodilo se je pa tako-le:

Klaverno je stopal Rudolf v r—sko vasico. Tu sta ga sprejela Bradorus in Slano

nje edinstvo z nami in v nje neomejeni udanosti do nas. Mi pa se spominjamo, ob tej žalostni, toda slovesni uri, ko sasedamo pradedni prestol države ruske in s isto nerazdružljivo spojenega carstva Poljskega, velike knježevine Finske, oporoke našega premolega očeta in nadahneni s isto oporoko, stotimo pred obličjem Najvišjega svete obljube, da bomo imeli veidkar pred očmi kot jedini cilj mirni razvoj, moč in slavo drage Rusije in osrečanje vseh naših zvestih podanikov.

Ta manifest je napravil najugodnejši utis širom sveta, celó ljuboznivi Poljaki pišejo o njem simpatično. Rusko časopisje pa naglašja, da še nijeden vladar ruski ni zasedel prestola ob tako ugodnih okoliščinah. „Noveje Vremja“ naglašja, da novi car govori veliko manje o sebi nego pa o svojem očetu, kojemu je bil udan otroško ljubeznivo. Car Aleksander ni mogel podeliti Rusiji večje tolažbe nego to, da je zagotovil v svojem manifestu, da mu bo jedini cilj mirno blagostanje, moč in slava Rusije. Car Nikolaj je vzel vladne vajati v svoji roki v trenutku, ko zavsimlje Rusija častno mesto kot pribežališče miru med civiliziranimi državami.

Zaročnica novega carja

prestopila je k pravoslavni veri dne 2. t. m. Pri obredu so bili prietoni car Nikolaj, carica udova, veliki knezi in velike kneginje. Princeza je dobila ime Aleksandra Feodorovna in naslov „pravoverna velika kneginja“. Po dovršenem prestopu vprejela je obhajilo po pravoslavnem obredu. Prestop se objavi po posebnem manifestu.

Carica udova

je grozno potrta, v poslednjih dneh pred smrtjo carjevo je osivela popolnoma.

Med vso boleznijo carica ni ostavila postelje svojega soproga, ostala mu je zvesta družica do zadnjega zdihljenja. Kakor mu je bila v življenju, polnem skrbi, zvesta tolažnica in vodilka, skrbna soproga in zaupna svetovalka, tako mu je v poslednjih trenutkih lajšala hudo trpljenje: ostala mu je angelj varuh, dokler ni Božja Previdnost pretrgala njiju zveze. Kakor popred nje ljubezen do drugega soproga ni poznala moje, tako neopisna je sedaj njena žalost, ko ni voč njega, ki jej je bil — vse. Ne šudimo se, da so jej osiveli lasje! Carica-udova je bila rojena v letu 1847, stara je torej 47 let.

Istrski laški župani v Trstu.

Kakor nas je bil obvestil naš dopisnik že te dni, da namreč tržaški Lahoni pripravljajo posebno demonstracijo v Trstu, s katero hočejo pokazati svojo solidarnost s istrskimi mesti nasproti ministerski naredbi glede dvojezičnih napisov, vršila se je ta demonstracija res včeraj na velikem trgu, v ožgled c. kr. namestništva. Laški župani Istre sklenili so bili namreč o svojem posvetovanju v Kopru, da obiščejo na praznik sv. Justa Trst v ta namen, da se pritožijo ustmeno pred c. kr. namestnikom proti znani ministerski naredbi. Mestna delegacija tržaška sklenila je potem, da vprejme „brate“ iz Istre slovesno v mestni dvorani pred zbranim mestnim svetom in da

slovesno in veličastno kakor sploh moreta dva človeka. Bilo je dvotipov šale in smeha, a nič kaj gladko se ni odpirala danes knjiga življenja. Rudolfa je žulil čevlji, pa ne na nogi, drugje.

„Odstavljen sem!“ vzdihne slednjič in pokaže tovarišem lepo pisan dokument s podpisom, o katerem je Bradorus hudomušno trdil, da se začenja kakor bi bil podpisanec doktor, pa ni. Le tisto grozno kljuko je bilo treba pogledati, in vsi so brali podpis — drugače kot je bil pisan.

„Pa kar samolastno te je osnažil?“ čudil se je Slano.

„Čakaj, ne boj in ne strahi se, moj dragi“, tolaži ga Rudolf, „etvar ima že tako lepo napeljano in urejeno, da popihne v kratkem tudi tebe; zakaj hudo si mu na muhi.“

„Lepo tešilo!“ dostavi Bradorus in v strahu se spozabivši krepko zakolne prav po stari krajski navadi.

Vsem trem je zaprlo sapo.

Onaj jih areča Nanosič vračja se s vrta. V roki je nesel volikansko redkev, smejal se dobrodušno ter kazal prijateljem božji dar:

(Dalje prib.)

jim priredi v ime mesta banket v dvorani filharmonično-dramatičnega društva. Na to je prišel c. kr. namestnik Rinaldini osebno k županu Pitteriju, izjavljajoč, da on (namestnik) ne v sprejme istrskih županov, zajedno pa je priporočil županu tržaškemu, da naj nikar ne podpira demonstracij, katere bi mogle provokirati reakcijo in da c. kr. namestnik nikakor ne more dovoliti, da priredi mesto tržaško banket istrskim gostom, kateri banket bi uporabili izvestni ljudje, da prirede demonstracije. Zajemno je c. kr. namestnik obvestil župana dr. Pitterija, da sporoči brzojavnim putem on (namestnik) sam vsem dotičnim istrskim županom, da jih ne vprejme. Na to je župan dr. Pitterij sklical mestno delegacijo v njuno sejo ter jim priobčil izjavo c. kr. namestnika, toda mestna delegacija je kljub temu odposlala brzojaven poziv županu Koperskemu, v katerem zagotavlja istrskim županom slovesen v sprejem. In res je prišlo deloma predvidenem, deloma pa včeraj jutraj lepo število laških županov in delegatov iz Istre v Trst. Tem „gostom“ pridružili so se tudi drž. poslanci Bartolli, Rizzi in Triden-tinski posl. Dobiasi, kateri so prišli nalašč v ta namen s Dunaja v Trst. Ker se je bilo nadejati demonstracij in bati se celó izgredov, pripravila je c. kr. vlada vse mogoče, da zapreči izgrede. Vojaki 87. in 97. pešpolka bili so pripravljeni v vojašnicah pod orožjem, da posežejo vmes v slučaju potrebe na prvi poziv, c. kr. javni stražarji pa so skrbeli za red po ulicah. Na velikem trgu zbralo se je okolo 2000 ljudij, večinom istih slojev, iz katerih je obična gosposka fakinaža na galeriji mestne dvorane. V dvorani pa so se zbrali svetovalci levičarji v popolnem številu in desničarja Albori in Schiavoni pod predsedništvom župana Pitterija. Tržaški „liberalni“ listi obžalujejo, da k tej „slavnosti“ seji nista prišla tudi drž. poslanci in mestna svetovalca Burg-staller in Luzzatto, dasi sta bila v Trstu. Istrski delegatje zbrali so se med tem v dvorani filharmoničnega društva. Zastopani so bili, kakor trdijo laški listi (mi ne poznamo dotičnih gg. delegatov) odposlanci iz Pirana, Kopra, Pazina, Pulja, Rovinja, Labinja, Buj, Kanfanara, Črčesa, Novograde, Ločinja, Vodnjana, Plomina, Grižnjana, Izole, Lovrana (?), Motovuna, Momijana, Milj (?), Osora, Poreča, Buzeta, Oprtija, Roča, San-vičenta, Umaga, Bal, Krka, Višnjan in Vičinade. Župan Koperski, Cobol, naglasil je v svojem nagovoru, da je došla brzojavka c. kr. namestnika posamičnim županom prekasno, da bi bil mogel preklicati sestanek, vendar pa da doseže shod svoj namen, ker se udeleženci morejo posvetovati s poslancema Rizzijem in Bartolijem.

Predno so se gospoda napotili v mestno dvorano, okrepčali so se s polnovecem. Posamično prihajajoče delegata pozdravili so v mestni dvorani s ploskanjem in s „Evviva“-klici. Kričanje je odmevalo raz ulice. Zbor je nagovoril župan dr. Pitteri, naglašajoč v teh dneh toliko izrabljeno frazo o italijanskem pravu, katero sicer morejo oskruniti neopravičene naredbe, toda izbrisati je ne morejo nikdar. Odgovoril mu je župan koperski Cobol, izjavljajoč svoje veselje na tem, da more pozdraviti v zastopnikih mesta tržaškega zastopnike prebivalstva tržaškega. (Kaj pa še!? Stavec.) Govoril je o „italijanski“ Istri, o podpori mesta Tržaškega v borbi za italijanstvo, v borbi za ono pravo, katero temelji na zakonih, v naravi, zgodovini, omiki in koje vevajo celó osiri na državno korist (Oho! Stavec.) Naglašal je nadalje, da kljub temu, da ne morejo zastopniki Istre podnesti odkrito svojih teženj c. kr. vladi, vendar slavijo istraka in tržaška srca narodno solidarnost in konečno je izjavil svoje zaupanje, da bo čuvalo junaško mesto Tržaško italijanstvo istrske dežele, kajti čutstvovanje in želje so soglasne. — Na to je pričelo strašno kričanje in ploskanje; doli na trgu je besnelo ljudstvo: „Viva“ to, „viva“ ono je donelo od vseh strani, liki razburjeno morje. Da je bilo v tem splošnem kričanju slišati marsikoji protiaustrijski klic in da je marsikdo izbruhnil svoj srd s kričanjem proti Slomanom, to je pač umevno samo po sebi. Čemu so se pa zbrali, ako ne v demonstracijo? Istrska in tržaška gospoda pokazala se je na oknih, kričala je tudi ona kakor besna. Pravo pantomino pa je vpriporil župan Tržaški. Stopil je s županom Koper-

skim na balkon in krepko stisnil roko svojemu drugu iz Istre. Med tem je župan Piranski, dr. Fragiaco, metal poljubčke raz okno (!). To pomenljivo komedijo je dobro umelo občinstvo; splošna razvnetost prekorila je svoj vrhunec; vsi so kričali, kar so imeli glas v grlu. . . . Okolo poludne ostavili so aborovalci dvorano, da se podajo k posvetovanju s državnimi poslancema Rizzijem in Bartolijem. Gospoda šli so v dvorano filharmoničnega društva s klubom v roki med kričo množico. Demonstrantje pa so na to, na dano znamenje, pričeli tuliti: „Lascò pur che i canti che i subi Nola patria de Rossetti, non se parla che talien“, toda prenehati so morali na zahtevo stražarjev. Kaj se je poleg tega še vse kričalo, to si more vsakdo lahko misliti sam; v prvi vrsti doneli so sveda brezkončni „evviva“ Piranu. Demonstrantje šli so zatem „pred uredništvo „Il Piccola“, kjer so je ponavljali isti prizor. Kričali so, dokler jih niso razgurali stražarji. Čujemo, da so aretovali jednega razgrajalec, a tudi tega da so izpustili. Demonstrantje so se pozneje razšli na trgu delle Legna s glasnim kričanjem na Istro. Tako je torej končala ta demonstracija. Lahki so hoteli vpriporiti sijajno, impozantno demonstracijo, a v tem so vpriporili le smešno — komedijo, katera gotovo ne omaje slovenskega življa niti v Istri, niti v Trstu.

O posvetovanju istrskih delegatov čujemo, da je bilo isto povsem privatnega značaja. Državna poslanci Rizzi in Bartoli da sta poročala o položaju in o svojem delovanju. Trdila sta, da sta dobila dobrohotna zagotovila toliko od članov ministerstva, kolikor od koaliranih strank in od Poljakov. (!!!) Vprašanje da je le to, ali naj bi istrski italijanski poslanci izstopili iz Coroninijevga kluba in s tem provzročili morda celó ministersko krizo, ali pa da bi še počakali, kakor so jim nasvetovali voditelji združene levice in predsedništvo poslanske zbornice.

Zbor je izrekel poslancem svoje popolno zaupanje, prepustil jim, da ukreneta po svojem prepričanju, kakor mislita, da bo bolje za čuvanje interesov italijanstva.

Politiške vesti.

Slovinci in isterske razmere. Poslednje izdanje našega lista je bilo zaplenjeno, ker smo povedali svoje menenje o položaju, nastavljen za nas po kapitulaciji slavne koalicije pred istrskimi izgredniki. Ker ne bi hoteli, da nas danes zopet zadene jednaka usoda, pričobujemo tu izjavo iz nezaplenjene številke „Slovenca“ z dne 3. novembra:

„Kakor kažejo zadnja poročila, udali so se na Dunaju grozjam isterskih razgrajalcev, škilečih vedno čez mejo in tlačena bo v Istri še znanprej v svojih pravicah slovenska raja, vsikdar zvesta svojemu vladarju in državi! Slovenski poslanci so storili v državnem zboru do zdaj vse, kar so mogli, v obrambo pravice in enakopravnosti. Poslanec Klun s tovariši in poslanca Spinčič in Alfred grof Coronini so po dvakrat interpelovali v zbornici in tudi sicer vse storili, da se izvede ravnopravnost tudi v Istri. Kakor se kaže, bilo je vse brez uspeha — Ako pri tem ostane, tedaj po našem mnenju noben slovenski poslanec ne more več ostati v koaliciji, s katero naj se podpirajo take dolčbe. Mi ne vemo, kaj nameravajo storiti slovenski poslanci v koaliciji, a za-se vemo, da s koalicijo, ki bi podpirala in vzdrževala take kričeče razmere, ne moremo, in ne čemo biti prav v nobeni zvezi.“

Tako je — povsem naše menenje! Želimo, da bi „Slovenec“ neizprosno zastopal to menenje, brez strahu, da se s tem zameri — ne vemo komu!

Občinske volitve v Pragi. V sredo so se vršile v Pragi dopolnilne volitve v mestni svet. Vsi izjemnemu stanju zmagali so — Mladočehi. Voliti je bilo 36 mestnih svetnikov. Izvoljenih je 16 Mladočehov in 13 Staročehov, za sedem mandatov se pa bodo vršile ožje volitve. Ako se posreči Mladočehom pri ožjih volitvah priboriti vseh sedem mandatov, imeli bodo v mestnem svetu ravno polovico glasov. To bi bil vsakako sijajen uspeh, ako pomislimo, da je bil mestni zastop Praški nekaj izključno v staročehskih rokah.

Vojna med Kitajsko in Japonsko. Londonska „Central News“ objavljajo dnó 3.

t. m. minoli pitek iz Tokija došlo poročilo: Prvi voj japonske vojske pod poveljstvom maršala Yamagata vzel je Tseng-Huang-Chang. Kitajci bežijo. Drugi voj japonske vojske pod poveljstvom maršala Oyana pripravlja se na napad na utrdbe Ni-Cu pri Port Arthuru. Kitajskih vojakov je mnogo po vseh utrdbah.

Različne vesti.

Odlikovanje. Njeg. Vel. cesar podelil je županu v Podgori (ne v Piedimontu!) g. Antonu Klančiču zlati križec za zasluge s krono, v priznanje mnogoletnih zaslug županovih v javnem delovanju njegovem. — Odličnemu rodoljubi i nevstrašenemu narodnaku naše prisrčne čestitke.

Ces. kr. namestnik na Primorskem za pak. ruskega carja. Ces. kr. namestnik v Trstu, vitez Rinaldini izjavil je dne 3. t. m. tukajšnjemu ruskemu poverjeniku na konzulatu, podkonzulu Scaramanga svoje sožalje na smrti carja Aleksandra III.

Zaplena. Poslednje izdanje našega lista zaplenilo je c. kr. državno pravdnštvo radi političke vesti „O položaju“. Ta zaplena nas je zadela povsem nenadejano. Da odškodujemo nekoliko svoje čestite naročnike, priredili smo današnje izdanje na 6 straneh. Pričujoče izdanje se prodaja po tobakarnah po 3 novčiče.

Spomin na pokojnike. Oba praznika in v soboto vrvela je nebrojna množica ljudstva na pokopališče pri Sv. Ani, da okraši grobove dragih pokojnikov in da molí za blagor duše onih, s katerimi jih je spajala ljubezen v življenju. Ni ga menda človeka, kateremu ne krije zemlja predrago bitje, kojemu naj posveti v prečrtnem spominu vsaj jedno uro vsako leto, tolašče se, da se vidimo gori — „nad zvezdami.“

Župan Piranski je šel v „pokoje“? Čitamo v „Piccolo“, da je „veleslužni“ župan dr. Fragiaco mo sklical predvčerajšnjem občinsko deputacijo in ji objavil, da odloži svojo čast kot župan mesta Pirana. Svoj odstop je opravičil s tem, da on ne more sodelovati s vladnim komisarjem, ko se razobesijo dvojezični napisi. (Sic!) Občinska deputacija sicer ni vprejela te odpovedi, vendar pa se Piran — to je naše menenje — gotovo ne podede, ako tudi res odstopi „veleslužni“ župan Fragiaco; saj vemo, da pride na njegovo mesto kak drug ali pa ravno isti Fragiaco mo! Čemu bi zbirali, ako so vsi jednaki!

K položaju v Istri. Poslednje službeno poročilo se glasi: Občinski odbor v Piranu imel je v soboto zvečer sejo, v kateri je župan Fragiaco preklisal svoj odstop. (Le korajžno! Stavec). Seja je končala, ne da bi se bili pojavili neredi (!). Župan je priporočal v svojem nagovoru, da naj se občinstvo čuva izgrediv. — Državna poslanca Rizzi in Bartoli odpotovala sta iz Trsta v Istro.

Otvoritvena slavnost nove telovadnice „Tržaškega Sokola“ se bode vršila v nedeljo dne 11. t. m. Vapored priobčimo prihodnjič, opazimo pa že danes, da se je storilo vse mogoče, da bode slavnost kolikor modri sijajna.

Plesne vaje v „Slovenski čitalnici“ vršile se bodo odslej vsako sredo. Začetek ob 1/2 9 uri zvečer. Dotični odsek pozivlja člane tega društva, da bi se v velikem številu udeleževali teh malih zabav v prospeh in povzdigo socialnega življenja med našo inteligencijo.

Tržaški vandali. Te dni razrezal je neznan pobalin iz zgolj slabosti baržunast kanapé v novi poštni palači. Takih blazin je več v zgradbi; vse so občinstvu v javno vporabo. Kak dobiček ima torej zlikovec od tega, ako s slobno roko poškoduje tuje imetje? Je-li je to pojav one „avite kulture“? Poleg tega je — žal, doslej neznan pobalin — razbil steklo ure, ki kaže na novi poštni palači dōbo, kedaj se pobirajo pisma in poškodoval kazalo. In to je tudi „cultura“! Pač kažejo tržaški pobalini s takim vandalizmom, da tržaška laška kultura še ni dospela do take stopinje, da bi bila krasna javna zgradba vsakemu pristopna. Skoraj bi moral vsak predmet čuvati poseben stražar, kakor čuva n. pr. kip na trgu pred postajo in še nek kip nekje drugod.

Načrt novega domovinskega zakona in — deželni odbor Tržaški. Kakor je znano našim čitateljem, predložil je pravosodni minister državnemu zboru načrt domovinskega

zakona. Jedro tega načrta je, da bode vsakdo lahko dosegel domovinsko pravico v občini v kateri biva redno 10 let sploh, ali pa 5 let ako plačuje davek. Ta povse pravičen princip pa ni po godu našemu deželnemu odboru, kateri predloži proti omenjenemu zakonskemu načrtu remonstrativno spomenico. Gospodo boli pač, da ne bode mogla, ako zadobi omenjeni zakonski načrt veljavo, odrekati več domovinske pravice onim, ki jim niso simpatični, in to so v prvi vrsti Slovani, ako tudi delajo in plačujejo davke v prospeh tržaške občine. Ali kaj hočemo; ako se tudi ministerstvo uda kakej želji gospodov Italijanov, vsakej želji se pa vendar ne uda in tako imamo trdno nadejo, da roma omenjena spomenica tija, kamor zasluži — v koš!

Ženski podružnici družbe sv. Cirila in Metoda je darovala gospa Šabčeva 10 kron.

Za podružnico družbe sv. Cirila in Metoda v Trstu nabrala je gospa Ema Abramova v veseli družbi v Logatcu 7 kron 20 stotink.

— Dr. Rybač 20 leptov. — Nabrali pri „Milicu“ na Opčini 1 gl. 1 nč., Dolenc se je razjesil ter dodal še 10 nč. — Pri Vodopivcu nabrala vesela družba Hrvatov in Slovencev 1 gl. — Da Jajčičeva posadka ne velja piškot v grob, daroval Germek 60 stotink, Mlač pa 10 stotink. — Gosp. Anton Vodopivec nabral je o priliki kupovanja vina v Prvačini v gostilni g. Jožefa Mosetiča 2 gl. 64 nč., koje so darovali: Vodopivec 50 nč., Mosetič 50 nč., Matija Pijan 10 nč., Fuks 10 nč., Zankov 20 nč., Čučko 10 nč., kratkopraten nič, Nacek 10 nč., Sloga 10 nč., Riesling 10 nč., Biondo 10 nč., Nekdo 20 nč., Peter 3 nč., Občinski 10 nč., Bress nobi 10 nč., Atela 3 nč., naslednik 5 nč., drugi Atela 10 nč., domobranec 10 nč. in ker Auber-mož neposna sv. Cirila in Metoda, daroval Mras 3 nč. — Škedenjci in Rojančani nabrali 3 krono. — Nad Barkovljah darovali trije narodnjaki 1 gl. 21 nč., ker je stanovita posadka alaba. — Gospa Bartoš nabrala v Žavljah od gostov g. Bonda 5 kron. — Podarili so nadalje A. Č. Č. 40 st., ker je Ivan z Gaberja propadel s prošnjo za Ajdovščino; ker se je tudi R. Č. isto zgodilo daruje K. Č. 40 st., I. Šnebel 40 st. in krojač Švagel 80 st., ker je naredil letne blaše za sime. — Nabrali so pri godovanju gospe Teresije Baveon pri sv. Mariji Magdaleni 8 kron, katere so darovali po 2 kroni: M. Baveon in neimenovane gospič; po 1 krono: Kodrič, I. Godine, M. Kamušič in neimenovani.

Za podružnico družbe sv. Cirila in Metoda na Groti in sicer v namen, da postane Barkovljanska župnija pokroviteljica, darovali so „petejajnarji v Naklem“ gl. 1 48 1/2. — V isti namen je daroval g. Iv. M. Kanduš 2 kroni, šeleč mnogo zdravja Dragotinu. — Gosp. Ivan Treven nabral je v društveni krčmi v Rojanu 3 krono in 90 stot. v namen, da bi bila Jajčičeva posadka svoječasnno na svojem mestu in gosp. Just Piščanec nabral je za ravno isto podružnico v proslavo sv. Justa v društveni krčmi v Rojanu 4 krono 90 stot., da posadki „korajže“ manjka.

Imamo ga zopet v svoji sredi onega ljubega dečaka Eduarda Ercolossija ki je sedel 2 meseca radi razžaljenja Njegovega Veličanstva, Ercolossi je bil učenec na neki tržaški šoli in raz šolsko klop moral je v zapor. Našim čitateljem je znano, kako so takrat italijanska glasila napadala šolske oblasti in kako so celo interpelovali župana v mestnem zboru, ker se je bila stvar državnemu pravdnštvu prijavila. Kakor ob vstopu v zapor, tako ga spremljajo italijanska glasila se svojimi simpatijami tudi ob izstopu iz zapora. Nam pa se vidi tudi to naglašanje simpatij do tacega dečaka kot demonstracija, ne proti vladnim naredbam, ampak, proti državljanski udanosti in dinatiški zvestobi.

Italijanstvo zopet v nevarnosti. — Kakor poroča današnji „Piccolo“, zakrivilo je tržaško deželno sodišče z nova grozen zločin. Na prošnjo slovenske stranke, vloženo v slovenskem jeziku, da se preišče duševno stanje neke žene, ki se nahaja v osmem oddelku mestne bolnišnice, zaprosilo je deželno sodišče isto bolnišnico, da preiščeta dva psihijatra (zdravnika za umobolne) duševno stanje omenjene žene in sicer, držeč se načela, da se ima reševati uloge v jeziku istih rešilo je prošnjo oziroma izdalo odlok za zdravnika v slovenskem jeziku. Opaža nadalje „Piccolo“, da sta dva zdravnika navedenega oddelka, ki poznate dobro (!) sloven-

ski jezik komaj (toraj vendar!) raztolmačila odlok.

Zahteva pohlevni „Piccolo“, da treba za bodočnst enkrat za vselej določiti maksimo, da se morajo brez ozira zavračati akti v katerem si bode slovenskem jeziku, ki dohajajo municipalnim zavodom, ne da se jih niti čita. Le izjemno naj se jih sprejme, ako prihajajo od oblasti, katere uradni jezik je nedvojbeno slovanski. Tako na primer naj se sprejemajo slovanski akti, ki prihajajo iz Kranjske ali pa iz Nižnega Novgoroda. (!!!)

Sodni jezik v Trstu da je le italijanski (Bum!) in isto tako, da je jezik občine tržaške le italijanski. Na toliko obotnosti, nanižanih v malih vrstah, odgovarjamo le na kratko, da tržaško deželno sodišče obstoji za več kakor 200.000 Slovanov ter da je sodni jezik istega deželnega sodišča isto tako slovenski oziroma hrvaški, kakor italijanski. Dodaj temu, da isto sodišče rešuje slovenske vloge v slovenskem jeziku, česar bi ne storilo, ako bi veljalo, kar trdi „Piccolo“. A tudi uradni jezik tržaške občine bi moral biti razren laškega istotako slovenski ter imamo trdno nado, da bode prej kakor misli, moral tržaški magistrat reševati slovenske vloge v slovenskem jeziku, ako ne v avtonomnem, saj v prenesenem delokrogu. Magistrat tržaški ne sme pozabiti, da uradnje v prenesenem delokrogu, kakor politična oblast prve instance ter da je v tem oziru podrejen c. kr. namestništvu in c. kr. ministerstvu za notranje stvari. Te oblasti prisilijo slavni magistrat, prej ko si si sanja „Piccolo“, da bode moral slovensko uradovati. A takrat bode imel „Piccolo“ priliko spisati notico „Un atto slavo dal magistrato di Trieste“ kakor piše danes „Un atto dal slavo tribunale di Trieste“. To bode še bolj hudo, a mi že danes pomilujemo „babo“ tržaško na solzah, ki jih bode pretakala, ko se to zgodi, o čemer ni nikake dvojbe, v koikor smo mi informirani.

Podp. društvo za slovenske velikašole na Dunaju bode imelo v soboto 10. novembra t. l. v L. Mitzkovi restavraciji „zum alten Schottenthor“ I. Schottengasse 7, občni zbor se sledečim dnevnim redom: 1. Pozdrav predsednika. 2. Poročilo tajnikovo. 3. Poročilo blagajnikovo. 4. Poročilo pregledovalcev. 5. Volitve. 6. Slučajni predlogi. Začetek točne ob sedmih zvečer. Potem bode sledil zabavni večer slovenskega kluba se sledečim vsopredom: 1. Goudard: Koncertni valček, igra na glasoviru gospica Adela Jamnikova. 2. Volarič: Kviško bratje. 3. A. Vavpotič: „Da me ljubiš“. 4. Dr. B. Ipavec: „Domovini“. 5. A. Vavpovič: a) „Tvoj spomin“, b) „Tolažba“, besede Pavline Pajkove, poje gospica Adela Jamnikova. 6. D. Jenko: „Strunam“. 7. Kocijančič: „Venec slovenskih narodnih pesni“. 8. M. Vilhar: „Po jezeru“. 9. Dr. G. Ipavec: „Slovenec sem“. Sodeluje „A. Vavpovičev kvintet“. — Pristop imajo samo povabljeni.

Iz Boršča. Dne 28. m. m. preteklo je ravno 25 let, odkar je med nami obče priljubljeni g. Alojs Pavli. Iz tega vzroka napravili so mu hvaležni vaščani primerno slovesnost. Na predvečer uigali so se metatni ognji, kresji, vsa vas je bila razsvetljena. Med streljanjem topičev zapeli so tukajšnji peveci najpred podoknico, potem še par drugih sborov. 28. m. m. pa, pel je slovesno mašo veleč. g. kanonik Jurij Jan z asistencijo. Pred mašo stopil je na leco vlč. g. Logar ter v izvrstni propovedi slavil zasluge slavljenca omenivši, da ni zastoj prejel od presvitlega cesarja pred leti zaslužni križec. Posebno ganljivo je bilo, ko mu je propovednik v srce segajočimi besedami poklonil lepo stoječe razpelo, dar hvaležnih vaščanov in delo g. Tratnika v Ljubljani. Naj mi bode dovoljeno očitno pohvaliti omenjenega g. posarja, kajti delo mu dela čast. Med streljanjem in zahvalno pesmijo končala je sv. maša. Ganljivo je bilo tudi po aveti maši, ko je g. slavljenec stopil na leco ter se prisrčno zahvalil vaščanom na prirejeni mu slavnosti. S solzami v očeh je končal: „Ko pridrve nad mojo glavo oblaki skrbí in težav, le en pogled na vaš dar (razpelo) in žalost se mi spremeni v veselje. Ako bodem še dolgo živ, spominjal se bodem vedno s hvaležnostjo na današnji dan.“

Med govorom je vsa cerkev glasno jokala. Omeniti mi je še, da je vlč. gospod slavljenec še le okrevljal od nevarne bolezni.

Sklepam svoje skromne besede s besedami na slaveloku: Ob petindvajsetletnici na mnoga leta!

Z vipavake Planine 26. okt. (Spomenik na grobu † Rud. Dolence.)

Kakor jaz škafa je lilo. Nihče ni pričakoval, da pride ta dan na Planino živa duša, in vendar mnogim ni bil zaman poziv, da se ta dan odkrije na pokopališču nagrobni spomenik bivšemu učitelju Dolenceu.

Slovesnosti se je udeležil predsednik „Učit. društva“ za postojnski okraj, gospod S. Skala, šolski voditelj iz Vipave, šest sosečnih učiteljev in dva gg. tovariša s Primorskega. O takem vremenu nepričakovano veliko število, Bog plati!

Duhovna opravila je opravljal pred. g. župnik Mikš, petje so pa oskrbeli domači pevci s vodjo g. Smrdelom. Po dovršeni sv. daritvi smo šli na pokopališče, dolga vrsta občanov — skoro več ko o pogrebu — pomikala se je na kraj; kjer počiva prerano umrl Rudolf Dolence, da pomoli za njegovo dušo. Jasen dokaz, kako hvaležno je ljudstvo učitelju za njegov trud.

Pri obedu smo rekli še marsikatero o pokojniku, rekli tudi marsikaj o splošnem položaju in le presgodej se je približala ura rzhoda. In zopet je lilo, lilo kakor sdrfema ves božji dan, vendar ni bilo nikomur žal dolge poti o neugodnem vremenu. Bil je to sen, ki ne izgine tako naglo nikomur iz spomina.

Spomenik je izdelal vipavski kamnosek g. Tomažič. Delo je lično in krasno planinsko pokopališče, krasni pa tudi prisadevanje učit. društva, čegar delovanje ni samo v tem, da se udje nadalje izobražujejo v svojem stanoškem poklicu; društvo se spominja tudi svojih umrlih udov s nagrobniimi spomeniki. Spomenik je visok 2-25 m. in ima podobo lepo izdelanega križa s podstavkom, na katerem je napis: Rudolf Dolence, bivši učitelj na Planini, rojen dne 15. aprila 1. 1866, na Gočah, umrl 26. jul. 1894. N. V. M. P. Postavilo „učit. društvo“. Delo hvali mojstra.

Konečno moram izreči zahvalo pred. g. župniku planinskemu za potrpljenje, da je celo do 1/11. ure čakal s sv. opravili, za katere ni zahteval nikacega povračila, gosp. županu na Planini, da je preskrbel brezplačno prevažanje spomenika iz Vipave na planinsko pokopališče. Bog povrni! Lepa hvala tudi povsem in vsem udeležencem, ki so kakorkoli pripomogli, da se je slovesnost izvršila v tako lepem redu. Vse Vas je vezala prijetna ljubav do blagega pokojnika in kakor sploh vemo, da je Vipavec ljubeznjiv in poštvovalen napram svojim učiteljem — velja poštvovalnost, katero ste izkazali pok. g. učitelju tudi kolikor toliko vsemu učiteljskemu stanu. Prav tako! Saj so gg. učitelji vsi rasli med Vami, žive med Vami, trpe med Vami, in vse njih delovanje je posvečeno Vam, rojaki, posvečeno Tebi domovini! To je bilo nadalje pok. Rudolfa, to je vodilo slovenskemu učitelstvu.

Pokojnemu Rudolfu blag spomin!

Vipavec.

Iz Prvačine nam pišejo dne 3. novembra: Dan vseh svetnikov je nekdó iz Trsta pohodil svojo rojstno vas Prvačino. Istega dne šel je tudi v neko tukajšnjo krčmo na kozarec vina, kjer se je bahal jedino v jeziku dolce del si, seveda, ne v pravi toskanščini, pač pa v taki talijanščini, da je vsakdo, ki le količjak ta jezik pozna, poznal, da mu prav pošteno lomi rebra. Pri kozarcu vina jel je prodajati „porko ščiao“, katerega je takoj prodal — a ne prav po ceni, kajti naši slovenski fantje se ne dajo sramotiti v svoji hiši — za plačilo „porko ščiao“, vdobil je nekoliko „zgodnjih hrušk“, katere je lahko nesel v Trst svojim patrijotom iz — onstran luže.

Kakor se nah ja lulika med pšenico, tako se nahajajo med ljudmi izvržki. Taka je narava! Kaj hočemo mi, ker ne moremo zamašiti naravi luknje, iz katere izhajajo izvržki.

V Trstu imamo mnogo svojih sorojakov ki ne delajo sramote naši občini in tudi ne slovenski domovini. Kaj to, ako imamo tam par izvržkov — smrdečih cvetic, katere radevolje prepustimo; naj le rastejo in se razcvitajo v laškem vrtu — naš vrt bo tembolj krasán, ako nima tacega plevla. Sorojaki naši v Trstu, ogibajte se takih smrdečih cvetic, da se ne okužite! Vaša in naša cvetlica bodi:

Naprej zastava slave!

Iz Koprana pišejo: Nas Koperske Slovence zadela bi bila kmalu velika nesreča. Spoštovani g. prof. Kleinmayer je namreč vedno bolehal, od kar so se začelo ostudne demonstracije. Slednjič pa je naravno zbolel, tako, da je moral ostati v postelji in ni mogel povesti ničesar. Dne 1. t. m. je odšel v Trst, da se posvetuje se svojim zdravnikom. Vračajoč se od zdravnikov na svoje stanovanje zapustile so ga telesne moči in komaj dosepeši na dom, zgrudil se na tla v nezavesti. To je bilo na dan Vseh svetih ob 11^{1/2} uri predpoludne. Najprvo so prihiteli bližnji ljudje, potem pa zdravnik. Po dolgem trudu pripravili so ga sopes do zavesti. Sedaj mu je nekoliko bolje, a vsekakor bo moral ostati dalje časa v postelji.

G. profesor Kleinmayer je znan slovenski pisatelj. Od leta 1870. sem je podal že mnogo slovenskemu narodu. Letos je prijavil v „Edinosti“ spis „Jurij Grabrijan“, drugi spis „Matija Majar“ pa ima uredništvo „Edinosti“ na razpolago.

Svoj avstrijski patrijotizem pokazal je tudi v svojem govoru o priliki 40letnice cesarjeve poroke, kateri govor je priobčila celó „Triester Zeitung“ na prvem mestu. — Ni se čuditi, da so tega moža potle gnusne protiaustrijske demonstracije in barbaraki napadi na mirne Slovence. Vsi ti dogodki so silno vplivali nanj in mu nakopali težko bolezen, da se je bilo res bati, da ga izgubimo. Toda Bog je hotel drugače in upajmo, da okreva kmalu. Posebno mu to želimo nekdanji in sedanjí učenci.

Popravek. Gospod Anton Čargo, učitelj v sv. Križu, nas je naprosil, da popravimo vest, prijavljeno v 131. številki „Edinosti“ pod saglavjem „Iz sv. Kriša“ nastopno: da ni res, da bi bil on nagovarjal koga za Legino šolo, pač pa je gola resnica, da je bilo njega postopanje v tem pogledu popolnoma nevtralnó. Dotični dopisnik da je najbrže stvar slabo razumel.

Občni zbor „Slovenskega pevkega društva“. Zborovanje je otvoril predsednik Cotič primernim nagovorom, v katerem je pojasnjeval vsrke, sakaj ni bilo delovanje društva v tem letu tako vsepno, kakor bi si želeli vsi prijatelji slovenske pesmi. Iz poročila tajnika smo pomenili, da ima društvo sedaj 50 izvršujočih in 28 podpornih članov. Poročilo naglašá, da se je v poslednjem času odpovedalo nekoliko podpornih članov, kar je obžalovati solo z ozirom na veliko važnost petja in vpliv istega na človeška srca. Ako se slovensko petje toli lepo razvija po okolici, ali ne bi se moglo in moralo še bolj v središču našem, v mestu Trstškem? Poročilo pozivlja torej vas rodoljube, da podpirajo krepko to naše Slovensko pevko društvo ter zaključuje s besedami pesnikovimi: „Doni pesem, brate druži, Domovini vsak naj služi!“

Društvo je imelo v minoletem letu 222 glđ. 25 nvđ. dohodkov in 175 glđ. 24 nvđ. stroškov.

Tajnikovo in blagajnikovo poročilo je zbor odobril soglasno. Vapeh volitve novega odbora smo že objavili.

Poročilo o občnem zboru „Bratovščine sv. Cirila in Metoda“, dne 28. oktobra t. l. ob 4^{1/2} uri v slov. šoli sl. šolske družbe sv. Cirila in Metoda.

Predsedoval je podpredsednik, č. gosp. prof. Matko Mandić; vlado je zastopal o. kr. polic. višji komisar g. dr. Mahkovec. Prisotni sti bili dve tretjini udov (okolo 200).

1. Podpredsednik odpre zborovanje s lepim govorom, v katerem, — zahvalivši so-brate in sestre na mnogoštevilni udeležitvi, — razlaga pomen bratovščine v cerkvenem in národnem osiru; navaja vsrke, sakaj je družba spočetka le slaba napredovala in pohvalno omenja sasluge zadnjega predsednika, vel. č. g. Iv. Slavea, kateri je družbi vdihnil novega življenja in jo preustrojlil v cerkveno bratovščino. Zato pozivlje občinstvo, naj sakliče vrlomu bivšemu predsedniku, sedaj župniku na Repentabru, v. č. g. Ivanu Slavcu, trikratni „živio“, čemur se je občinstvo krepko odzvalo. Potem nadaljuje gospod predsednik, da si je bratovščina poiskala novega predsednika v osebi pred. g. kanonika Jožefa Križmana, ki bo ved svojega dostojanstva ugodno vplival na razvoj bratovščine. Občinstvo vetane in uneto in navdušeno pozdravlja prijuočega bodočega predsednika.

2. Namesto tajnika in denarničarja gosp. J. Kiferla, ki se je med letom preselil iz Trsta, poroča č. g. Fr. Komza. Pove, da

je bratovščina odbor imel v preteklem upravnem letu štiri seje, v katerih se je ukrepalo o slovenskem petji pri službi božji, o od-pustkih, o podobcih in o drugih manj važnih rečeh. Predita odloka pred. trstško-koperskega škof. ordinarijata in vis. o. kr. namestništva, s katerima je bila bratovščina potrjena na podlagi prenarajenih pravil, ter pismo, s katerim je sv. kongregacija podelila bratovščini odpustke.

Račun za upravno leto 1894 se kaže tako-le:

Gotovine v blagajnici koncem upravnega leta 1893 . . .	glđ. 248.—
Vplačane udnine do 26. okt. 1894 . . .	80.50
Darovala M. Rožanec za zastavo . . .	—50
Skupaj . . .	glđ. 329.00

Če od dohodkov odbijemo troške do 26. okt. 1894 in sicer:

Za 18. sv. maš . . .	glđ. 18.02
„ prošnjo za odpustke „ . . .	7.75
„ podobice . . .	14.55
„ tisek . . .	8.—
„ pevce pri sv. An-tonu starem . . .	10.—
„ poučevanje v petji in note . . .	10.66
„ razno pisarniške potrebe . . .	2.92
glđ. 71.92	glđ. 71.92

Ostane v blagajnici . . . glđ. 257.08

Ta svota je tako-le razdeljena: a) Pri rojanskem posojilnem in konsumnem društvu 90 glđ.; b) v trstški posojilnici in hranilnici 100 glđ.; c) gotovine 67 glđ. 8 nvđ.

(Dolje prih.)

Poskušena samomora. Postrušnica S., službujoča v mestni bolnišnici, prerazala si je v bolniški kopelji šilo, hoteč končati si življenje zaradi tega, ker je vratar sasečil nje mater, ko je hotela odnesti iz bolnišnice par metrov platna, katero ji je bila podarila nje hči, postrušnica S. Upraviteljstvo bolnišnice je valed tega odpustilo S. takoj iz službe, in nesrečnica, ki je vzdrževala s svojim zaslužkom poleg svoje matere še troje svojih otrok, sklenila je nmreti. Čuvarica kopelji, ki je našla ubogo šeno v krvi, posvala je zdravnika, ki je nesrečnici povzegal rane in ukazal, da jo pridržijo v bolnišnici, dokler ne odravi. Malo nađeje pa gojijo zdravniki sami, da ostane uboga S. živa, kajti agubila je mnogo krvi. Evo človeško življenje za par metrov platna, vrednega par novčičev. — Oni nesrečni Albert Kordoš, rodom iz Ljubljane, ki se je bil zastupil že dne 21. oktobra t. l. in potem prihitel na zdravniško postajo lekat pomoči, se je minole soboto popoldne s nova zastupil v gostilni „Novi Bazar“ v ulici Geppa hāt. 10. Nesrečnej se je bil vrnil, kakor smo že omenili, in Brasilije in životaril v Trstu v največji bēdi. On ni plear, ampak doktor modroslovja. Iekalo ga je sodišče zaradi nekega (menda političnega?) pregreška in zato je nesrečnej, videti vatopiti v gostilno strašdarje, ki so res prišli ponj, hitro popil pripravljeni strup. Odpeljali so ga sicer v bolnišnico namesto v zapor, toda sedaj menda nesrečnej najde zaseljeno smrt.

Samomor v Grinjanu. Dne 30. min. m. nastanila sta se v hotelu „Grignan“ v Grinjanu 32letni arhitekt Emil Melzer in 38-letna Pavlina Schumann, oba iz Draždna. Izjavila sta, da sta poročena. Minoli petek pa se je Schumann zastupila s karbolno kislino. Melzer je izjavil voditelju hōtela, da sta sklenila on in njegova ljubimka končati življenje, ker jima njiju trgovina gmotno ni šla po volji. Schumann da je izpila svoj strup a on da ni imel poguma, da izpije tudi svojo porcijo, katera je stala pripravljena v kozarcu, stoječem na mizi. Voditelj hōtela je poslal po zdravniško-politiško komisijo na Prosek. Prišel je na lice mesta okrajni načelnik Černe in z njim zdravnik dr. Suša, poveljnik orožniške postaje Košuta in capovilla Brišček. Dr. Suša je konstatoval, da je na postelji ležeča žena umrla že pred nekoliko urami. Pozneje je prišla še zdravniško-sodniška komisija iz Trsta, ki je izjavila, da se je žena menda umorila prostovoljno. Kljub temu so vzeli orožniki Melzerja s seboj na Prosek, pozneje pa so ga spremili v Trst, kjer so ga oddali v zapor na razpoloženje sodišču.

Ogenj. V petek popoldne pojavil se je v odsotnosti domačinov ogenj v stanovanju rodbine Comutar v I. nadstropju hiše št. 84 v ulici Molino a vento. Pogorelo je skorajnetu-

vee pohištvo, vredno par sto goldinarjev. Pohištvo bilo je zavarovano.

Smrt valed padca. Minolo nedeljo je bil 24letni magistratni vežbenik Giuseppe Cozzutti s raznimi znanci popivat po gostilnah pri sv. Ivanu. Nesreča je hotela, da je padel v neki gostilni na prevrneni stol, katerega jedna noga ga je močno udarila na dolnji del trebuha. Cozzutti je občutil velike bolečine, ki so naratečale od dne do dne; morali so ga odnesti v bolnišnico. Ker se je med tem razširila govorica, da je Cozzuttija nekdo brenil s nogo, šli so organi policijskega komisarijata v ulici Scussa v bolnišnico, da zasli-šijo bolnika; o prvem obisku bil je nesrečnej brez zavesti, o drugem obisku pa je potrdil da je res padel na stol, da ga torej nihče ni poškoval slobno. Umril je nesrečnej dne 1. m. v groznih bolečinah.

Lestvica ljubezni. Nek angleški list pri-naša ta-le pregled o tem, kar človek najbolj ljubi v raznih dōbah svojega življenja: Z 1. letom: svojo dojljo; s 5 leti: svojo mater; s 10 leti: šole proste dneve; s 16 leti: svo-bodo; s 20 leti: svojo ljubimko; s 30 leti: svojo soprogo; s 40 leti: svojo dečo; s 60 leti: svoj pokoj, in v vsaki dōbi — samega sebe.

Amerikanska iz Kitajke. „New-York Herald“ javlja včeraj iz Shangaja, da je umrla kitajska cesarica in dostavlja: Cesarica ni umrla naravne smrti; ona se je zastupila, ker se je sprla s svojim cesarskim soprogom in ker ji je cesar v prepiru zasolil par zasulnic (!)

Sodnijsko. 23letni tešak Anton Gandolfo iz Trsta in pa njegov 30letni tovariš Viktor Cante, oba iz Trsta dobila sta zaradi tatvine Gandolfo 1 leto in Cante 8 mesecev težke ječe. Ukradla sta bila tekom minolega septembra meseca iz raznih trgovin razno kose suknja in bršuna.

Polcijsko. Včeraj zjutraj so zaprli 17-letnega dninarja Emila T. iz Trsta, pristojnega v Gorico in stanujočega v ulici Riborgo hāt. 10, ker se je nevarno grozil svoji lastni materi. — 54letni čevljar Ivan D. iz Komna, stanujoč v ulici Riborgo hāt. 10, razgrajal je sinoč v svojem stanovanju kakor besen. Menda mu je šinilo razgrajanje trstških „demon-strantov“ v glavo. Prišla sta 2 strašarja ponj, ter ga odvedla s seboj, da se pomiri. — 19-letno Virginijo N. iz Kopa so zaprli, ker se je brez posla klatarila po Trstu. — Pred-včerajšnjem je prijel polic. oficijal g. Tits 26letno dekle Uršo Sveto iz Ljubljanskega okraja in jo odvedel v zapor, ker jo išče de-želno sodišče v Ljubljani, kajti Urška je bila nedavno ukrala lepo svetlico 201 glđ. 68 nč. — 21letni mizaraki pomočnik Josip D. iz Kranja, stanujoč v ulici Torricelli hāt. 6, je minole soboto avehcer razgrajal in razbijal v Krainerjevi gostilni v ulici Cologna hāt. 3. Prihitelima strašarjema je besni pijanec raz-trgal obleko, in le s velikim naporom sta ga mogla ukrotiti in odvesti v zapor. — 48-letnega Josipa F. iz Vertojbe, 42letnega Ivna S. iz Trsta in 43letnega Franja M. iz Ljubljane so zaprli, ker so pijani razgrajali po ulicah.

Koledar. Danes (6.): Lenart, op. Sever, škof, muč. — Jutri (7.): Engelbert, škof; Prosdocim, škof. — Prvi krajec. — Solnce izide ob 6. uri 50 min., zatonil ob 4. uri 37 min. — Toplota včeraj: ob 7. uri zjutraj 10.5 stop., ob 2 pop. 18 stop.

Najnovejše vesti.

Piran 5. Danes zjutraj so razobesili dvojezični napis nad vratmi tukajšnjega sodišča. Na trgu pred sodiščem kakor tudi po stranskih ulicah so zaprli prodajalnice v znamenje žalosti. Druge ne-sreče se ni dogodilo.

Dunaj 5. (Poslanska abornica.) Minister za trgovino je predložil zakonski načrt o poddržavljenju češke zapadne železnice, mo-ravske obmejne železnice in moravsko-češke centralne železnice.

Predsednik baron Chlumetsky je izustil govor, v katerem je naglašal, da cesar in cesarska hiša žalujejo po pokojnem carju kot iskušanim prijatelju in da tudi národi in zastopstvo Avstrije delé to žalost. Avstriji ostane nepozabno, da je bil car Aleksander čuvar svetovnega miru. Ta govor so poslušali stoji in se je med glasnim odobra-vanjem sabelžil v zapisnik. — Komaj je završil predsednik baron Chlumetsky svoj govor o pokojnem carju, dvignil se je raz svoj sedež poljski poslanec Le-vakovsky: „Prosim besede“. — Predsednik: „Ne morem Vam dovoliti besede v tem tr-“

poljskega, toli satiranega po pokojnem carju protestujem proti tej izjavi sočutja.“ Na to je nastal vrišč med slovenskimi, hrvatskimi in češkimi poslanci. Bianchini je vskliknil: „Ali ste Vi Slovani?“ — V a s a t y: „Niti mrtvih ne pusti v miru!“ — Kozlovski: „Hujši je nego Tartarji“.

Dunaj 4. Cesar je posetil danes ruskega poslanika v palači poslaništva, da mu izreče sožalje na smrti carjevi. Cesar se je mudil pol ure v palači. Za carja je zaukazano 4-tedensko dvorno žalovanje od 6. t. m. naprej.

Shod italijanskih delavcev je sklenil ustanoviti na Dunaju italijansko delavsko društvo. Mnogo govornikov je protestovalo proti razpuščenju socialistiških delavskih društev v Italiji.

Livadija 4. Poleg trupla carjevega slu-žijo se vsaki dan po dve sveti maši, katerih se udeležujejo car Nikolaj, carica-udova in drugi člani carske hiše. Ko dospé truplo v Peterburg, položé je na mrtvaški oder in bode pristop dovoljen vsakomur.

Sredce 5. Vladni list „Mir“ potrjuje, da je car Nikolaj hvaležno odgovoril na izjavo sožalja kneza Bolgarskega. Omenjeni list iz-raža željo, da bi te medsebojne izjave prija-teljstva med obema vladarjema ugladile pot do sporazumljenja med obema deželima.

Yokohama 4. Severno od Port Arthura bila je močna bitka. Japonci so vzeli dve mesti. Bila je tudi resna pomorska bitka. Po-vo-dom teh japonskih zmag pričakuje se za jutri raznih javnih pojavov.

Madrid 4. Novo ministerstvo se je se-stavilo pod predsedstvom Sagaste.

Trgovinske brzojavke.

Budimpešta. Pšenica za spomlad 6.75—6.75. Koruza za november 6.30 do 6.40. Oves za spomlad 6.05—6.05. Rž nova 5.37—5.39.

Pšenica nova od 78 kil. f. 6.50—6.55, od 79 kil. f. 6.55—6.60, od 80 kil. f. 6.65—6.70, od 81 kil. f. 6.65—6.70, od 82 kil. for. 6.75—6.80.

Ječmen 6.33—6.40; prosa 6.70—6.90.

Pšenica: Srednje ponudbe, povpraeavanje živahno. Prodalo se je 3.000 met. stot. 2 nč. dražje, v obče bolje. Vreme: mrzlo.

Praga. Neratnirani sladkor za oktober f. 13-17 december f. 13.20. Vreme lepo.

Praga. Centrifugal novi, postavljen v Trst in s carino vred, odpošiljatev procej f. 29.50. Novembor-mare f. 28.50.—.—. Concassé za november-mare 30—do 30.25. Cetvorni za november 31.—. V glavah (sodih) za polovico november 32.—, za konec novembra 31^{1/2}.

Barva. Kava Santos good average za november 87.50, za marc 81.— bolje.

Hamburg. Santos good average za december 69.—, ma 3.64— bolje.

Dunajska borza 5. novembra 1894

	danes prodčevaj.
Državni dolg v papirju . . .	99.90 99.65
„ v srebru . . .	99.90 99.60
Avstrijska renta v zlatu . . .	123.90 123.90
„ v kronah . . .	98.90 98.75
Kreditno šeklo . . .	384.10 385.75
London 10 let . . .	124.10 124.20
Napoleoni . . .	9.89 9.98
100 mark . . .	60.92 60.95
100 italj. lir . . .	46.25 46.15

Trgovina. *)

Moka in otrobi. Moka. Koncem mi-nolega in početkom sedanjega tedna, prodal je „Economo“ nekoliko svoje moke 00, po-vprečno po 11.50. Tudi mlin v Lipnici pro-dal je nekaj svojega izdelka 00 po povprečno for. 12.25. Kupčija pa je vedno še slaba, kajti na tržišču gospoduje — mlačnost. Cene so nespremenjene, a dražjo se jako slabotno. — **Otrobi.** „Economo“ je prodal več va-gonov po povprečno for. 4.10 kvintal, s vrehó vred. Ogereke marke držijo se slabe in imajo slab promet.

Drobni otrobi. V minolem tednu bil je dokaj živahen promet. Lipniški mlin prodal je kakih 20 vagonov po povprečno forinti do 4. Tudi mlin „Economo“ je pro-nekaj svojega izdelka po for. 4.15 do 4.20 kvintal s vrehó vred. Tržišče se je zaključilo jako stalno.

Goved. Od 25. do 31. min. prodalo se je v Trstu 521 volov in 75 krav klavne ži-vine in sicer 30 volov iz Kranjske, 234 iz Hrvatske, 90 iz Istre, 129 iz Dalmacije in 38 domačih. Plačevali so se: voli iz Kranjske po f. 45.— do 46.—; voli iz Hrvatske po f. 44.— do —.—; iz Istre po f. 44.— do —.—; iz Dalmacije po f. 44.— do —.— in domači po f. 45.— do 46.—; domače krave po f. 44.— do 44.50 in krave iz Italije po f. 44.— do 45.— kvintal mrtve vage.

Seno in slama. Seno I. vrste prodajalo se je v tem tednu po f. 3.50, II vr. po f. 2.50, slama I. vr. po f. 2.70, in II. vr. po f. 2.— kvintal.

Surovo maslo, jajca in kokoši. Kranj-sko surovo maslo prodajalo se je v tem tednu v partijah od 20 do 30 kg. po 90 do 92 nč., v part. od 30 do 50 kg. po 88 do 90 nč., furiansko surovo maslo v part. od 20 do 30 kg. po f. 1.— do f. 1.02 in v part. od 30 do 50 kg. po 98 nč. do f. 1.— kilogram. Tolminske surove maslo I. vrsti po f. 1.04 do 1.08 kilogram.

Jajca na debele po f. 3.30 do 3.70 sto komadov.

Kokoši po 1 glđ. do 1.35 komad, piščeta po f. 1.— do f. 1.60 par.

Krompir, navadni, na debele po 2.30 do 3.— kvintal.

„R.M.“
*) Zaostalo poročilo iz večernega izdanja „Edinosti“ od minole sobote. Ured.

Trine cena.			
(Cene se razumejo na debelo in s carine vred.)			
Domači pridelki.			
	Cena od for.	do for.	
Fitel: Koks	100 K.	12.25	12.50
Mandoloni		10.75	11. —
svetlorudeči		10. —	—
temnorudeči		—	—
kanarček		—	—
bohinski		10.25	10.50
beli veliki		—	—
" mali		10.25	10.50
zelenci, dolgi		—	—
" okrogli		—	—
mešani, hrvatski		7.75	—
" štajerski		—	—
Maslo fino štajersko		88. —	94. —
Jermen št. 10		9.25	9.50
" 9		9.75	10. —
" 8		11.25	11.50
Zelje kranjsko		5.50	—
Repa		5.25	—
Krompir, štajerski		2.80	—
Praso, kranjsko		8. —	8.25
Leča, kranjska		10. —	—
Špah ogerski		52. —	54. —
Mast ogerska		56. —	58. —
Kava Moca	100 K.	183. —	185. —
Ceylon Plant. fina		182. —	184. —
" Perl		189. —	191. —
Java Malang		161. —	162. —
Portorico		178. —	180. —
Guatemala		158. —	159. —
San Domingo		156. —	158. —
Malabar Plant.		172. —	174. —
" native		—	—
Laguayra Plant.		170. —	172. —
" native		—	—
Santos najfini		150. —	151. —
" srednje fini		147. —	148. —
" srednji		144. —	146. —
" ordinar		131. —	133. —
Rio oprani		147. —	149. —
" najfini		141. —	143. —
" srednji		—	—
Sladkor Centrifugal I. vrste	100 K.	30. —	—
" Concasse		30.50	31.25
" v glavah		32.50	—
" razkosani		32. —	32.25
Žit italijanski fini	100 K.	19. —	19.50
" srednji		18. —	18.75
Japan fini AAA		17.50	—
" srednji		15.75	—
Raugoon extra		13.25	—
" I.		12.50	—
" II.		9. —	—
Petrolej ruski v sodih		18.55	—
" v zabojih od 29 kil.		8.80	—
Olje italijansko najfini	100 K.	66. —	67. —
" srednje fino		56. —	58. —
" bombažno, amerik.		34. —	38. —
" dalmatinsko		35. —	36. —
Limon Mosinski	zaboj	6. —	8. —
Pomaranče		—	—
Mandeljni Dalmatinski	100 K.	—	—
" Bari		60. —	62. —
Pinjoli		84. —	88. —
Čiči Dalmatinski		7.25	7.75
" Pulješki		8. —	8.25
8 okve Pulješke		14. —	—
" Orške v venih		11.50	12. —
Sultanine		30. —	40. —
Vamperli		23. —	24. —
Oljce		30. —	36. —
Polenovke srednje velikosti		38. —	—
" velike	nove	36. —	—
" male		42. —	—
Slaniki v velikih sodih		13. —	—
" v 1/2		4.50	—

V slovo!

Vsem prijateljem in znancem, od katerih se nisem mogel posloviti osebno, kličem, odhajajoč na svoje novo mesto v Brindisi, pri-
srečen: Z Bogom! Ivan Sancin Fojačev.
V Trstu, dne 3. novembra 1894.

SVOJI K SVOJIM!

Gostilna Ivana Trevna v ulici Ma-
donina št. 29. se priporoča slovenskemu občinstvu v obilen
obisk. Točijo se zmirom izvrstna istrska in okolišna
vina po najnižji ceni. Točna postrežba z gor-
kimi in miznimi jedmi. 2-52

Bratje Ribarič, izdelovalci ogija v sv.
Petru, priporočajo svoje
zalogo v Trstu: via Pondera št. 1, Piazza
della Valle 2, via Madonna 2, Piazzetta
Cordualti 2, z ulicami v ulici Torrente
po najnižjih cenah. Ogije 1. kakovosti
karbonina, kok, drva na metro itd. Naročbe se spre-
mljuje tudi z dopisnicami.

Podpisani je kupil „en block“ od ste-
čajno mase trgovine

M. MILIC

na voglu Piazza Gadola in Via Nuova 27,
ter naznanja p. n. občinstvu, da doim je storil po-
trebno preskrbeti trgovino z novim blagom, prodaja
dosedanje blago po

najnižji razprodajalni ceni.

Priporočajo se slav. slovenskemu občinstvu za
mnogobrojno obiskovanje, be oži

Josip Rebech.

„Tržaška Hranilnica“

(Cassa di Risparmio Triestina)

Sprejemlje denarne ulege v bankov-
nih od 50 nč. do vsakega zneska vsak
dan v tednu razen praznikov, in to od
9-12. ure opoldne. Ob nedeljah pa
od 10-12. ure opoldne. Obresti na
knjižice 3%

Plačuje vsak dan od 9-12. ure opoldne.
Zneske do 100 gld. prece, preko 100
do 1000 mora se odločiti 3 dni in
zneske preko 1000 gld. pa 5 dni.

Ekompitje menice domicilirane na
tržaškem trgu po 3 1/2 %.

Posujuje na drž. papirje avstro-ogerske
do 1000 gld. po 4 %.

Daje denar proti vknjiženju na posesti v Trstu.
Obresti po dogovoru 5 1/2 %.

Trst, dne 5. maja 1894.

Gostilna

ANTONA VODOPIVCA

ulica Solitario št. 12

priporoča sl. občinstvu

pristno vipavsko vino,

kakor n. pr.:

Črno, modra frankinja po 40. II. vrste
po 32, belo rebulja po 36, riesling po
40 in sladki prosekar po 48 kr. liter. —
Dražinam, od 5 litrov naprej, 4 kr. ceneje.
Tudi prav domača kuhinja je na razpolago.

Gostilna „Štoka“ staroznana pod ime-
nom „Belladonna“, poleg kavarno „Fabris“, priporoča se Slovence
v mestu in na deželi. Točijo se izborna vin-
istotako je kuhinja izvrstna. Prodaja tudi vino na
debelo, tako mešanom, kakor na deželo. Cl.

Mlekarna Frana Gržine iz St. Petra
na Notranjskem (Via Campanile v hiši Jakoba
Brunnerja št. 5 (Piazza Ponterosso). Po dvakrat
na dan fršno oprešno mleko po 12 kr. liter ne-
dosredno iz St. Petra, svoža (fršna) smetana. Na
zahtevanje, pošilja se tudi na dom.

Martin Krže, Piazza S. Giovanni št. 1.
ima trgovino z mnogovrst-
nim lesenim, železnim in lončnim kuhinjskim
orodjem, pletenino itd. Cl.

Kavarni „Commercio“ in „Tedesco“
v ulici Caserma, glavni shajališči tržaških Slo-
vencev vseh stanov. Na razpolago so časopisi v
raznih slovanskih jezikih. Dobra postrežba. —
Za obilen obisk se priporoča Anton Sorli.
Cl. kavarnar.

ROJANSKO POSOJILNO IN KONSUMNO DRUŠTVO
vpisana zadruga z omejenim poročtvom v Rojani pri Trstu
priporoča slavnemu občinstvu svojo bogato pre-
skrbljeno

prodajalnico jestvin

(v ulici Belvedere št. 3)

pristopno zadrugnikom in nezadrugnikom, koji
prvi so deležni letnega čistega dobička. Priporoča
tudi svojo

društveno krčmo v Rojani

(poprej Pertotova)

10 minut oddaljeno od mesta, z obirnim senčnatim
vrtom in dvema dvoranama, kjer se točijo izborna
domača vina, teran, pivo v
steklenicah itd. Točna postrežba z gor-
kimi in miznimi jedmi. Priporoča tudi svojo

mesnico

v Rojani (poprej Pertotova)

kjer se prodaja goveje in telečje meso, po naj-
nižjih tržnih cenah. Priporoča se slavnemu ob-
činstvu in udom.

Novi člani

se še vedno sprejemajo ob **uradnih urah** vsak
četrtok od 6-7 ure zvečer in ob nedeljah od
9-10 ure predp. 104-5

Gostilno s prenočišči

ALLA NUOVA ABBONDANZA

ulica Torrente 15, 24-7

priporoča podpisani slavnemu občinstvu. Prostorci so
odprti in preskrbljeni s svežimi jedmi do 2. ure po-
polnoči, s izvrstnimi miznimi in desertnimi vini
ter izvrstno kuhinjo. Dreherjevo pivo po nizkih cenah.
Za točno in vestno postrežbo jamči ponižni
F. FAYERO.

Tvornica glasovirjev Henrik Bremitz

v Trstu, Via Nuova št. 13

pijanov amerik. sistema
garantirani novi od 170
gld. naprej. Prodajejo se
tudi na mesečne obroke
izplačljive v treh letih ter dajejo v najem od
3 gld. na mesec naprej.

Riunione Adriatica di Sicurtà
v Trstu.

Zavaruje proti požarom, prevoza po suhem,
rekah in na morju, proti toči, na življenje v vseh
kombinacijah.

Glavnica in rezerva društva dne 31. decembra 1892

Glavnica društva gld. 4,000,000—

Premijna rezerva zavarovanja 13,326 346-98

Premijna rezerva zavarovanja 1,632,248 22

Premijna rezerva zavarovanja 49,465,07

Rezerva na razpolaganje 500,000—

Rezerva zavarovanja proti pre-
minjanju kurzor, bilanca (A) 333,822 42

Rezerva zavarovanja proti pre-
minjanju kurzor, bilanca (B) 243,331 83

Rezerva specialnih dobičkov

Zavarovanja na življenje 500,000—

Občna rezerva dobičkov 1,187,164 86

Urad ravnateljstva:

Via Valdirivo, br. 2 (v lastnej hiši).

SVOJO VELIKO ZALOGO

olja iz oliv

priporoča

3-52

Enrico gm. Carlo Gortan

via Caserma 4, Trst (naspr. pivarni Pilsen)

Alojz Suppanz, urar, Corso
številka 39 v Trstu
sprejema vsakovrstna, v njegovo stroko spada-
joča naročila. — Govori slovenski.

Zaloga piva

pivovarne bratov

Reininghaus v Steinfeldu — Gradec

in

156

zaloga kisle vode Mattoni's Giesshabler

pri

A. DEJAKU, junior,

v Trstu, via degli Artisti št. 8.

zastopnik za Primorako, Dalmacijo in Levant.

Teodor Slabanja

srebar v GORICI (Görz) ulica Morelli 17
se priporoča pred. duhovščini za
napravo cerkvenih posod in orodij iz čistega
srebra, alpaka in medenine, kot: mon-
štrane, kelihov, itd. itd. po najnižji ceni
v najnovejših in lepih oblikah. Stare reči
popravim ter jih v ognju posebej in
poslatim.

Da si zamorajo tudi menj premožne
cerkve omisliti razne cerkvene stvari, se bodo
po želji prečistili p. n. gospodov naroč-
nikov prav ugodni plačilni pogoji stavili.
Ilustrovani cenik franco.

Pošilja vsako blago dobro spravljeno in poštne
franko! 2-24

Dobiva se najceneje v podpisani lekarni ako se
naroča po pošti

Ubald pl.

Trnkóczy

lekar zraven rotarža

v Ljubljani

priporoča:

ZA ŽELODEC:

Marijeleške kapljice za
želoce. — Steklenica 20
kr., 6 steklenic 1 gld. 8
tuct. 4 gld. 80 kr.

Odejalne ali čistilne krogljice čistijo želoce pri
zabasanji, skazonom želoce. — Škatulja 21 kr., je-
den zavojček s 6 škatuljami velja 1 gld. 5 kr.

ZA PRSA:

Planinski zeliščni ali prani sirup za odraslene
in otroke; raztvarja sliz in lajša bolečine, n. pr. pri
kašlju. — Steklenica 56 kr., 6 steklenic 2 gld. 50 kr.

ZA TRGANJE:

Protinski cet (Gichtgeist) lajša in preganja bo-
lečine v križu, nogah in rokah. — Steklenica 50 kr.,
6 steklenic 2 gld. 25 kr.

Vsa ta našeta in vsa druga zdravilna sredstva
se dobivajo v lekarni

Ubald pl. Trnkóczy ja

v Ljubljani zraven rotarža
in se vsak dan s prvo pošto razpošilja.

„Tržaška posojilnica in hranilnica“

(registrovana zadruga z omejenim poročtvom)

Via Molin Piccolo št. 1. I. nadstropje.

Daje posojila na menice in intabulacije proti 5/
obrestim, na zastavo srečk in vrednostih papirjev
pa proti 3 1/2 % obrestim. Od hranilnih ulog plačuje
po 4 % obresti.

Uradni dnevi so:

Vsaki dan od 9. do 12. ure dopoludne in od 3.
do 5. popoldne, sveda izjemni nedelje in praz-
nike. Izplačuje se vsaki ponedeljek od 11. do 12. ure
dopoludne, in vsaki četrtok od 3. do 4. ure popoldne.
Glavni deleži veljajo po 200 krou. Zadrugi deleži
se lahko plačujejo v mesečnih obrokih po 1 gld. ter
znaša vsaki delež 10 gld. 1-26

I., Singerstrasse

15,

Dunaj.

J. PSERHOFFERJA

lekarna

„Zum goldenen

Reichsapfel“.

Kričistilne krogljice, prej imenovane univerzalne krogljice

zaslužijo to ime po vsej pravici, kajti v resnici je mnogo boleznij, pri katerih so te krogljice poka-
zale svoj izvrsten učinek

Ze več desetletij so te krogljice povsod razširjene in malo družin utegne se najti, v katerih
bi pogrešali malo zalogo tega izvrstnega domačega sredstva

Vsi zdravniki so priporočali in priporočajo te krogljice kot domače sredstvo, posebno pa proti
bolezni po slabi prebavi in zabasanju.

Te krogljice stanejo: 1 škatulja z 15 krogljicami 21 nč., jeden
zavitek 6 škatulje 1 gld. 5 nč., pri nefrankovani pošiljavi 1 gld. 10 nč.

— Ako se denar naprej pošlje, ni treba plačati porto, in stane: 1 zavitek krogljic 1 gld. 25 nč., 2
zavitka 2 gld. 30 nč., 3 zavitki 3 gld. 35 nč., 4 zavitki 4 gld. 40 nč., 5 zavitkov 5 gld. 20 nč., 10
zavitkov 9 gld. 20 nč. (Manj kot jeden zavitek se ne pošilja).

Prosimo, da se izrečno zahteva „J. Pscherofferjeve kričistilne krogljice“

in paziti je, da ima pokrov vsake škatuljice lat. podpis „J. Pscheroffer v radečih pis-
menih, katerega je videti na navodilu za porabo.

Balzam za ozeblino J. Pscheroffer, 1 posodica 40 nč., prsto poštnine 65 nč.

Trpotčev sok, 1 steklenica 50 nč.

Amerik. mazilo za trganje, 1 posodica 1 gld. 20 nč.

Prah proti potenju nog, 1 škatulja 50 nč., poštn. prsto 75 nč.

Balzam za goltanec, 1 steklenica 40 nč., poštn. prsto 65 nč.

Življenska esenca (Praške kapljice) 1 steklenica 22 nč.

Razven imenovanih izdelkov dobivajo se še druge tu- in inozemske farmacevtske specialitete,
ki so bile po vseh avstrijskih časopisih oznanjene; in so na zahtevanje točno in v ceno preskrbljajo
tudi predmeti, kojih ni v zalogi. — **Razpošiljanja po pošti** vrše se točno, a treba
je denar poprej doposlati; večja naročila tudi po poštne povzetju.

Pri določitvi denarja po pošti nakaznici stane
porto dosti manj kakor po povzetju.

